

洋学文庫
文庫 8
F 21
11

文庫8

F21

11

Eerste Saamen spraak.

u Dienaar, mijn heer.

ik ben de iuwke.

hoe Vaart gij al?

tot iuwen Dienst.

En gij mijn heer?

Zeer Wel, om u te dienen.

ik ben tot iuwen Dienst.

ik ben tot den iuwen.

ik ben Verblijd dat u zie.

ik bedanke u zeer onderdaniglik.

hoe Vaart mijn heer u Keef al?

hij Vaart Wel god dank.

Waar is hij?

hij is op het Land, hij is in de Stad.

hoe Vaart mevrouwe?

Lij Vaart Wel.

hebt gij mijn heer **P.** gezien?

ik Zag hem gisteren.

ik Zag hem over eenige Dagen.

ik Zag hem Voorleden Weeke.

ik hebbe hem Van Deden Dag gezien

hoe Vaart gij al?

Zeer Wel.

hebt gij te hoof geweest?

ik Was Daar gisteren.

kent gij mijn heer **P**?

ik kenne hem Wel.

ik kenne hem niet.

ik kenne hem Van aan Lien.

ik kenne hem Van reputatie.

ik heb De Ere Van hem te kennes.

ik hebde eere niet Van hem te kenne
nen.

kent gij mevrouwe?

ik kenne haar Wel.

ik kenne haar niet.

ik kenne haar Van aan gezien.

ik heb De Ere Van haarte kennes.

ik heb de eere niet Van haarte
kennes

Wanneer hebt gij haar gezien?

ik Zag haar gisteren.

het is langen tijd geleden.

hoe laat is het;? Wat uur is het;?

het is een iuwe.

ik weet het niet.

Waar komt gij vandaan?

ik kome van het hof.

Wat is daar nieuws?

ik heb de Courante niet gelezen.

Waar gaat gij?

gaa na den hage.

gaa na het hof.

na het Land.

na de Comedie.

na de Frankrijk

tot mijn heer A.^o

tot mevrouwe A.^o

naar onLent.

na de kerk.

hier Dicht bij.

naar huis toe.

naar de markt.

mijn heer bezoeken.

ik bidde god dat u geleide.

Tweede Saamen Sprake

Nichte, ik ben u Dienaresse.

ik ben de iuwe.

hoe Vaart mevrouwe?

Lij Vaart niet wel.

Dat is mij leet (bedroeft mij)

hou't Lij het bedde?

Neen Lij is op gestaan.

Wat let haar, Wat heeft Zij,
Wat schort haar?

Zij heeft hoofd pijn.

Zedert hoe lange?

Zedert Gisteren.

Kan men haar niet bezoeken?

(niet Lion)

Neen, op dees tijd niet.

is mijn heer te huys?

hij is uijt gegaan.

Waar is hij gegaan?

hij is een vriend gaan bezoeken.

Wanneer zal hij weder-om komen?

hij zal binnen een uur weder

om komen.

Wat zult gij na den eten doen,
na het middag maal?

al Wat u gelieven zal.

Wilt gij met mij gaan?

Van gantsch mijn heer te.

Wilt gij met de kaart spelen?

ik kan niet spelen

Waar omme?

ik Verliese altijd.

Wilt gij met ons eten? het mid,

Dag maal houden.

ik Loude niet komen eten, want

ik hebbe aan huys geselschap.

ik bidde het u.

men wacht mij tot onsent.

ik bidde u mij te Verschonen.
Vaart Wel dan tot na het mid-
dag maal.
u Dienaarsse.

Derde Saamen spraak
spreekt gij fransk?
ik spreekt een weynig.
hoe noemt gij dat in het fransk?
men noemt het ...
leert gij fransk spreken?
ja, mijn heer.
hoe heet u meester?
hij heet mijn heer N.
hoe veel tijds hebt gij al geleert

ik hebbe een maand geleerd, een
jaar, een half jaar,
gij spreekt Wel.
gij spot met mij.
leert gij alle dagen?
neen, mijn heer, ik leer maar drie
maalen ter Weeke.
hoe veel tijds hebt gij in den haage
geweest?
ik heb daar een maand geweest.
op wat dagen komt u taal meester?
Des maandag, Des woensdags en Des
Des Vrydags.
Des morgens of te des avonds?
hij komt des morgens.

op wat uur?

ten thien uren.

hoe veel geeft gij hem?

ik geve hem

Wat boek leest u?

De grammatica Van mariger en de

Lijne fransk brieven.

Waar woont gij?

na de markt.

Waar daar (op wat plaatse?)

in den gouden leeuw (daar de
gilde leeuw zijt hangt)

bij Wien (tot Wiens)

bij mijn heer P. > gij?

hoe oud bent gij? (Wat jaaren hebt)

Vijf thien jaaren

hoe heet gij? (hoe is u naam?)

ik heete (mijn naam is)

Leest gij wel (kond gij wel lezen.)

ik ken noch niet (Loud nog niet
kennen)

ik bidde u leest een regel of te
twee.

ik Loud voor u niet Dertien leese

Vier de Jaamen Sprak

Komt binnen mijn heer, tree in
mijn heer.

gij Zijt Wel Kom.

Zijt gij Keerdig (gereed, bereid)?

nog niet.

Wacht een Wijnig.

Wat Weer is het?

het is Schoon Weer.

hoe Lijt gij al gevaaren Sedert gisteren.

Zeer Wel om u te dienen.

ik hebbe belet geweest.

ik hebbe dik maken geselschap.

ik hebbe geen en tijd.

ik zal nooit de fransche taal
leeren.

Waar om?

ik hebbe geen memorie (geheugenis-
nisse.)

ik ben Gard van hoof, (bot)

Wat zegt gij mijn heer.

ik zegge de waarheid.

gij leert zeer wel.

ik kan niet spreken, (Houde
niet komen.)

ik kan niet Discooveren.

ik versta beter dan ik spreek.

gij spreekt zo wel als ik.

gij leid mij.

het is onmogelijk.

ik bidde u dat gij met mij niet
spot.

hebt gij mijn heer E. gekent?

Waar is hij?

hij is Good.

ik ken de hem Van aan Tien.

Wanneer Zult gij weder komen?

ik zal overmorgen weder komen.

goeden avond mijn heer.

ik wensch u goeden avond.

Vijf de samen spraak

Dochter, mevrouwe.

hebt gij gedanst?

ja mevrouwe.

Waar komt gij vandaan?

ik come uit mijn kamer.

hebt gij alreede gedaan?

al over lange.

heeft u Zuster mede gedanst?

neen, mevrouwe.

Waar omme?

Hij is ziek.

Legt Hij te bedde? (legt hij)

ik gelofte Van ja.

gaat Tien hoe Hij Vaart?

Hij is beter. (Hij bevind haar beter.)

roept haar.

zij kan niet komen.

is Hij Zoo ziek? (qualik)

ik gelofte het.

hoe veel dansen (dansied) kond gij?

ik kan er drie.

De Langmeester is die gekomen?

hij zal na de middag komen.

gaat bij u'n pister.
ik gaa 'er heenen.
komt aanstonds wederom.
blijft niet lange.

Les de famen spraak

Wat begeert gij? (Waar vraagt gij na?)
is mijn heer t'huus
ja mijn heer, hij is 'er.
is hij opgestaan? (is hij bij de hand?)
al over een uur.
is hij belet?
ik gelove het. (ik gelove van ja.)
Wie is bij hem?
daar is geselschap (daar is volk bij.)

Kan ik hem spreken?
dadelijk. (strakkens).
mevrouw is die opgestaan? (bij de
hand.)

zij staat zo niet vroeg op.
op wat uur (Wanneer) staat zij op?
zij staat ten elf uren op
het geselschap is vertrokken.
mijn heer is in zijne kamer.
Wijst mijn zijne kamer.
zij verplicht mij.
is dat zijn kamer?
ja, mijn heer
mijn heer, vergeeft, zo het u belieft
Wat begeert gij van mij?

ik kome u bezoeken.

gelieft het u te Litten?

mijn heer R. kust u de handen.

hoe vaart hij al?

Leer Wel, god Dank.

kust hem de handen uijt mijner

name. (presenteert hem mijne

Dienst, doet hem mijne gebiede,

nisse.)

woont gij bij hem? (tot sijner)

ja, mijn heer.

sedert wanneer?

sedert een maand.

van wat land sijt gij?

ik ben van parijs.

hebt gij lange in holland geweest?

ik hebber een iaar geweest.

gij spreekt goed holland's na den tijt.

ik versta het, maar spreekt het

niet wel.

Wat dinkt u van ons land?

het is het schoonste land van de

wereld.

ik hebbe te parijs geweest, het is

een schoone stad.

hebt gij daar lang geweest?

twee jaaren

gij spreekt als een frans man.

ik spreekt een wijnig om mij te

doen verstaen.

Legt aan mijn heer dat in over,
morgen hem Sal Komen be-
zoeken.

ik Sal Daar yn niet man-
quieren.
ik gaa mijn afscheyd Van u nemen.
god geleide u.

Leven de samen spraak
goeden dag mijn heer bilier man
u Leer nedriegen Dienaar.
hebt gij ont beten?
nog niet.
Wilt gij drinken?
al Wat u geliefen Sal.
gij Sijt Wel kom.

neemt De moeite Van tegaan Litter,
Wilt gij bier drinken of te Wijn.
laat ons bier drinken en Wijn
ik Wil it Wel.

Tapt ons een pinte bier, en Wijn.
op u gezondheid.

ik Sal u bescheid Doen.

op de gezondheid Van mevrouw u
huis Vrouw

Sij is u dienaarsse.

Wilt gij iets Eeten?

Wat hebt gij?

ik hebbe gesoriten ofsen Vleesch

ik bemin dat Leer, (ik houd

Daar Veel Van.)

Wat hebt gij daar.
het is een present. (geschenk)
Wie is het die het u gegeven heeft
Dat is geweest mijn heer L.
het is zeer schoon.
het is tot uwen dienst.
ik bedank u.
gij en eet niet?
ik eet zeer wel.
Dienst u zelven.
ik zal mij niet vergeten.
sijit dan daar van.
ik zal geen middag maal kunnen houden,
als ik 's morgens etc, zo heb ik de
ganschen dag geen appetijt meer.

Wilt gij met mij middag maal houden?
ik kan niet, ik hebbe affairen (mijn
dingen te doen)
daar is niet aan gelegen, gij sult
die op een ander maal doen.
ik bidde u mij te verschonen.
gij sult wel kom sijn.
ik wete het wel.
gaat gij heenen?
Vaar wel (adieu dan.)
ik zal morgen weder komen u
bezoeken.
gij sult mij verplichten.

Achtste famen spraak.
Waar waart gij gisteren?
ik was in de comedie.
Was de koning daar?
ja, in de hertog ende hertoginne.
Was het een schoone (vermakelijke)
comedie?

Zeer schoon (vermakelijk)
Wanneer zult gij daar weder gaan^{-?}
over morgen.

So het god belieft.
ik hebbe lust om met u te gaan.
Dat sal mij veel (een groote)
eere zijn
De eere sal aan mij weeten.

Zult gij u woord houden?
hebt gij anders aan mij betonden?
ik ben een man van mijn
woord: ik wil de mijn woord
om geen millioen breeken.
ik belofte t u.
Waar hebt gij seden morgen
geweest?

ik hebbe te parijs geweest.
Wat dunkt u van t stad huys?
het is een klein parijs.
Waar zult gij morgen gaan?
ik sal buiten de stad gaan.
Wanneer zult gij weder komen?
morgen avond.

Waar wilt gij gaan?

na Charenton.

hebt gij daar kennis?

ik hebbe daar een broeder.

Woont hij daar?

ja, mijn heer.

bent gij de oudste broeder?

neen ik ben de jongste.

hebt gij in holland geweest?

neen, ik hebbe daar nooit geweest.

Waar gaat gij nu?

ik gaa na mijnent (na mijn
huus)

Negen de Samen spraak

Lijt gij een fransch? (frans man)

tot iwen dienst

spreekt gij nederlandch?

niet een woord.

hebt gij hier lange geweest?

ik quam hier in de voorleiden

weeke.

Waar logeert gij? (bent gij te huus)

bij het hof.

hebt gij iwe serbidigheit geto,

ont aan hare excellencie,

mijn heer en madame col,

bert?

ik ben nog niet op mijn stel, maar

Zoo dra mijne Kleederen Lij-
len gekomen Zijn, Sal ik
Daar in niet in gebreke Blijke,
bent gij door falis gepasseert?
neen, mijn heer, ik ben door
Diepe gepasseert.

Lo, Komt gij dan Van den briel?
dat is Waar.

Wat Legt gij Van holland?
het is het schoonste Land des Werelt.
hebben Wij hier geen Schoone iuwroeding?
Lij Zijn engelen, Lij Zijn Schoonste
op de aarde.

past gij op (neemt acht op u) mijn
heer

Waar om, mijn heer!
Van in harte tekenyde Vallen.
ik Vrage (Verlange, wensche) om
niet beters.

ik Wilde dat ik Daar al gelegent-
heyt toe gevonden hadde.

gij en Sult die niet breken als
gij Sult Willen.

mijn heer, Lo ik Daar in Valle, so
Wil ik Daar in Sterven.

ik bedanke u Voor de achtinge
die gij Voor onse hollandse
iuwroeven hebt.

Lien de famen Sprak
Roetsier.
Wat gelieft u mijn heer?
Lijt gij (heeft men u) gekrukt?
neen, mijn heer.
Wilt gij mij op de markt brengen?
Van ganschen herte.
hoe veel begeert gij van mij?
Twee Schellingen.
neemt gij twee Schellingen van het
hof tot aan de markt?
ik neem zo veel.
Vergeeft (Verschoont) mij, gij
hebt maar een Schel-
ing

Gaat in de farosse (treed) gij Lult
mij geven dat u Sal gelieven.
Lult gij met een Schelling te Vrede
Lijn?
ja, mijn heer.
haast u
Roetsier.
mijn heer.
houd hier Stille.
ik moet een Vriend Spreken.
ik bidde u wacht niet lange
ik Sal in een ogenblik komen.
gij hebt wel langen tijd rijt
gewest.
ik Sal u daar voor Vol doen.

hoe veel wilt gij voor ieder uur
hebben? (hoe veel wilt gij bij
het uur hebben?)

Drie schellingen.

dat is te veel.

het is den gewoonliken prijs.
alle de wereld geeft mij zo veel.
Liet daar een schelling en een
halve.

Lijt gij vermoegt? (te Vreden)
ik ben voldaan.

Sal ik u wachten?

neen, ik sal hier lange blijven.
als gij mij van noden hebt, ik
ben tot uwen dienst.

Vaar wel, (goeden dag) mijn vriend.

hoe heet gij?

ik heet pieter, ik ben attoos

dichte bij het hof.

Elf de famen spraak
hebt gij kamers te huur?

ja, mijn heer.

hoe veel hebt gij er?

Wij hebben er twee.

Lijn zij op ene verdieping?

ja, mijn heer.

Wijft mij dezelfde. (laat mij die
besien.)

belieft het u binnen te gaan?

Volgt mij, So het u belieft.

hoe veel neemt gij ter Weke!

Twintig schellingen voor de twee

dat is wel duur.

ik kan er beter koop (voor min,

der prijs) krijgen.

dat is veel geld.

ik zal er u festien geven.

ik zou er geen festien voor kunnen

nemen

Wij zullen wel accorderen.

ja, so gij wilt

zoud gij niet minder neemen?

neen, mijn heer, al waart mijn

broeder.

Wel daar ik zal u geven het gene
gij mij eischt.

Waar zijn u klederen (is u reis tuig?)

ik zal die laten halen (ik zal

senden om te halen.)

Send voor mij om een barbier te

halen.

Kend gij er een?

Wij hebben een bierman die het is.

(dier er een is)

zijn u hebben goed!

besiet die.

moet men u van te vooren betalen?

neen, op het einde van de Week.

ik zal betalen als gij begeert.

mijn heer, men Vraegt naar.

Wie is het?

het is een francoisch. (frans man.)

Vraagt hem na fijnen naam.

het is mijn heer N.

doet (laat) hem binnen komen.

Waelc de famen sprack

bent gij hier, mijn heer?

Gij fiet'er mij om te dienen.

Wanneer sijt gij aan gekomen?

gisteren avond.

Waar logeert gij? (sijt gij te huis?)

in de herberge.

Wanneer vertrekt gij van parijs?

De Voor ledene Weeke.

hoe Vaaren alle onse vrienden?

Sij Voeren wel doen ik daar van

daan trok

Waar is de Koning?

hij was te staat Germain.

is den hartog van orleans weder te

hofs gekomen?

al over lange (dat is al langen tijd
geleden)

ik Verherige mij daar over (ik ben

daar over Verherigt.)

en ik mede.

Sijt gij hier enigen tijd blijven?

ik sal'er een maand blijven.

ik sal er mede niet lange wesen
laat ons den koning gaan sien
middag maal houden.

ik bidde u daarom, ik ben daar om
exprefelijc hier gekomen
is het laat?

het is maar elf uren.
op wat uren houd hij middag maal?

Tusschen twaalf en een uren.
laat ons dan haasten (haasten

Wij ons dan)
ik ben bereid (gereed)

Dertien de famen spraak.
mijn heer, ik verhefge mij u te sien.

(ik ben blijde dat ik u zie)
hoe hebt gij dese gantsche winter
al gevaren? (hoe bent gij al
te passe geweest?)

ik ben dikmael verhoit geweest.
het is feer koud (wal koud)
is t hier kouder dan in Frankrijk?
neen, mijn heer.

hoe passeert gij alle dagen uren
tijd? (Waar brengt gij dagelijks
uren tijd mede door?)

ik ga wandelen. (ik wandele)
hebt gij kennisse aan het hof?
neen, mijn heer.

ik sal u die geven (doen hebben)

Gij sult mij verplichten.

Wat denkt u van ons hof?

het is een van de prachtigste (heerlij-
kste) des Werelds.

mijn heer, gij lieden sijt zeer rijk
in engeland.

Waar om, mijn heer?

men merkt (siet) sulks door de
schoone gebouwen van het
nieuwe london.

Wat denkt u daar van?

in der waarheid, mijn heer, ik ben daar
over verbaast (verwondert) het
sal de schoonste stad van de aarde
(des aardbodems) sijn.

ik ben van u geveelen.

het sijn eer paleifen dan huizen.

Wanneer sult gij mij komen besoeke?
als gij het mij bevelen (belasten) sult.

ik sal wel blijde (verheugt) wesen
u te sien

hebt gij haast?

ja mijn heer, so u bevelen mij niet
weder houden (ophouden)

ik wil u van uwe dingen (saken
affaires) niet ophouden (afho-
uden)

gaat gij heenen tot uwe dingen:
garden wons.

mijn heer, ik bidde u mij te gebieden.

Viertien De Samen spraak
mijn heer, Volgens uw bevelen,
Kome ik u mijne eerbiedigheid
bewijzen.

ik ben u daar over seer verplicht.
neemt de moeite van u needer te
setten (van te gaan zitten.)
ik ben in mijn pligt. (ik doe mijn
pligt)

Sonder Ceremonien (mij te laten
bidden) het is om u te gehoorzamen.
Wat zegt gij van het regiment gardes
des? (lijf wagtten)
het Zijn alte maal wel gemaakte -

liiden (het Zijn alte maal
brave kavals.)

Kend gij hare officieren? (bevel
hebbens?)

ik ken er niet een, maer men segt
dat het helden Zijn.

hebt gij haar gezien?

ja, mijn heer, als sij op de wagt trek,
ken

het Zijn in der daad wel gemaakte
mannen.

Kent gij den Kapitein van de lichte
paarden niet?

ja, mijn heer, dat is den hartog van
mommouthe.

Wat zegt men in Frankrijk Van hem?
al de Werelt haast hem in grote
agtinge. (een ieder agt hem
ten hoogsten)

hij is ook zeer bemind in engeland
het is een ionge Cesar (een onder-
gelijkelijk held)

Dat is Waar.

Wij hebben een groot (braaf, kloek)
man Verloren.

hij is zeer beklaagt geweest in het
hof Van Frankrijk.

gij ken dat hem dan buiten twijffel?
ja, mijn heer, het was den hertog
Van albermarle.

Mijn heer, ik moet u'tgaan, op
een ander maal sal ik u lan-
ger geselschap houden.

Vijftien De Samen sprak
hebt gij goede paarden?
om Waar na toe te gaan (rijden)?
om te gaan na Oxford.
ja, mijn heer, Wij hebben zeer
goede.

Waar Lijn Sij?

ik Talse u toonen.

hoe veel moet gij er hebben?

ik moet er vier hebben.

begeert gij een gidde (Weg wijser?)

Ja, geeft (bestelt) mij'er een.
hoe veel tijds stelt gij op uwe reis

Weden? (door brengen)?

agt dagen.

hoe veel neemt eischt gij daags?

ik neme.

hoe veel moet gidsse hebben?

heij moet hebben.

ik sal doen als de ander.

Wanneer moet gij die hebben?

morgen ogtend.

op wat uure?

Ten Vijf uuren.

Sij zullen gereed (Vaardig, bereid)

Sijn.

moet men u hier betaalen?

dat is even veel.

mijn heer, geeft mij een godspenning
(hüür pennink, iets op

de hand.)

hoe veel eischt (hebben) gij?

al wat gij sult willen (Wilt)

(Wat u sal gelieven)

houd vast, sie daar Sijn twee

Kroonen.

hoe veel mijlen Sijn er van hier
tot Oxford?

Daar Sijn er.

is het een schoone stad?

Seer schoon.

geeft ons goede Tadel.

gij sult van de bes hebben.

Wilt gij de gidse (leidsman)

Sien?

Dat sal morgen ogtent tijt ge,

noeg wesen.

Restien de Jansen sprack

Fusschen een doctor en een

Sieke

mijn heer, ik hebbe u doen

halen.

ik ben aanstons gekomen.

ik bevinde u seer qualik.

Wat hebt gij, mijn heer?

ik hebbe pijn in het (mijn)hoofd.

het herte doet mij feer (is

mij qualik) in de mager.

Sedert Wanneer (Wat tijt?)

Sedert gisbren.

hebt gij dese nagt geruist?

neen, ik kan niet slapen.

hebt gij appetijt (lust tot etes?

tot spijse?)

gantsch niet.

Dat ik u pols vaele. (laat

ik u pols vaelen)

gij hebt de koortse.

ik geveele een loomigheit (tra,

agheit) in mijn gantsche

(geheele) lighaam.
gij moet u daer laten. (een
ander doen openen.)
ik hebbe mij onlangs (over
weinig dagen) daer laten
daar is niet aan gelegen
morgen sult gij medicijne
(een drank) in nemen.
gaat niet uit: houd u te bed.
Wat diëet moet ik houden?
(hoe moet ik mij in Spijs
en drank dragen?)
eet Versche eieren en Vlees,
Sop.
hebt gij iemand die u bevaakt?

(Die is op past?)
Sent er om een
men vraagt na mij, ik moet
een sieke gaan besaeken.
neemt (houd) moet (courage)
ik ga henen.
ik bidde u morgen weder te
komen.
ik sal daar in niet feilen.
oppasser dat men mij een
barbier (chirurgijn) gae soekes.
Wie wilt gij hebben?
Defelve die mij al reets gelates
heeft
hoe heet hij?

ik wete 't niet; Vraagt 't daar
beneden.

Seventiende Samen Sprac

Tweede Visite (besoeking)

gij sijt sorgvuldig, (meerstig)
bevind gij u beter?

het dunkt mij (mij dunkt)

van ja

gij hebt de hoortse niet meer.

ik vinde mij een weinig ver-

ligt (beter)

bent gij gelaten?

ik wier de gisteren gelaten.

Waar is u bloed?

Siet 't daar op de Venster.

gij hebt nog latinge van nodes.

(gij moet noch eens gelaten
worden)

u bloed is verhit en bedorven,

uw purgatie heeft wel gewerkt

seer wel.

hoe veel malen hebt ter stoel

geweest?

tien of twaalf malen.

u hoofd doet u dat nog seer?

neen, god dank.

Des te beter.

gij sult over morgen nog een

medicijn (purgatie), drank

in neemen.)
ik sal doen al wat gij mij ord
donneren sult.

hou u warm (warmties.)

u eet lust (appetijt, honger.)

begint die niet weder kom
ia mijn heer, ik soude wel van
een iong haen willen eeten.

daer is geen gevaar in (dat ha
geen quaad)

Wat drinkt gij?

Klein Bier met geharst brood.

dat is seer goed

tragt (daet u best) om te rusten

morgen sal ik voor by komen

Adhttiende Samen sprack
Derde Visite (besoeking)
gaat het nu alles wel van
daag

ik ben seer verlijt. (gebitert)

hebt gij desen nacht wel geslapen?

ik hebbe de gehele nacht wel
gerust.

gij hebt geen koortse meer

ik ben u seer verpligt.

binnen twee drie dagen sult

gij komen uit gaan

noemt (gebruik) een weinig

Wijn

Van wat Wijn. (Wat voor Wijn)

Van witte of te rode Wijn? (Witte
of te rode Wijn?)

Van die gene (die gene) die gij
Wilt (Sult Willen)

hebt gij tegen Woedig goeden
setliet? (honger, appetijt)

ik hebbe grooten honger.

Gij moogt wel eten dag matelijck
besoekt gij niet mijn heer S?

ik Kom er Van daan.

hoe Vaart hij?

hij is seer Sick.

is hij in perrykel (loopt hij
gevaar?)

t' eene man (gant Schelik)

is er geen hoope?

Daar is geen hoope.

hij is een dood man.

is het langen tijd dat hij sick

is (heeft hij lange Sick
geweest?)

het is twee maanden.

hoe daanige Sick te heeft hij?

hoe veel kinderen heeft hij?

hij heeft er seken.

ik geloof dat Syn Vrouw Wel
(Seel) bedroeft is.

Sij is niet troosten

ik heb groot medelijden met

haer

en ik ook.

is zij nog jong?

Zij is nog jong nog oud.

Waar woont zij?

in de grote straat.

ik bedank u.

Negentiende samen Spraken

Tusschen twee Sisters

Waar zijt gij Sister?

Siet hier ben ik, Sister.

Wilt gij met mij komen (gaan)

Waar gaat gij zo vroeg?

ik gae lopen in den tuin (hof)

ik ben nog niet op gestaan.

haast is met op staan.

ik ben zeer slaperig.

ik soude niet komen op staen.

het is te vroeg.

Waarom hebt gij mijn ont,

Waakt

laat ons gaan? laat ons gaen

op

hebt dan gedult.

Wilt gij niet binnen komen?

de deur is die open?

mijn dienst maagd fal u die

openen.

hebt gij lang op geweest?

ik kom van op staen (ik sta loep)

ik Waardig
hebt gij de fteritel Van den tuyn?
ik heb die in mijn sak.
ik soude niet komen loopen,
ik hebbe seer (pijn) aan
mijn Vaet.

Komt dan ras.
gij bent Wel haastig
is het Kroon weder?
het Schoonste des Werelds.
ik ben Wel (seer) blijde dat
ik op ben gestaan.
Siet daar mijn broeder.
Wat doet gij so Vraag, broeder
ik leere mijn lesse.

Wilt gij met ons gaan?
Waar gaat gij?
in onsen tuyn.
ik ben belet, ik soude niet
niet komen gaan.
laat ons lopen, Suster.
Voor mij ik soude niet komen,
ik hebbe het u gesegt
laat ons weder na huis keren.
laat ons gaan ont bijte.
Wat wilt gij eten?
ik soude so Vraag niet komen
eten.

Twintigste samen spraak
Spreekt frans met mij broeder
ik ben daar feer wel mede te

Vreden.

hebt gij vandaag gedaan?
en weet gij het niet.

neen, ik ben heden feer vroeg
uit gegaan.

Waar ben gij gegaan?

tot mijne nigte

leerd sij mede het fransch?

Sij begon gisteren (heeft gis-
teren begonnen)

haar broeder leerd die mede
al over lang.

Spreekt hij het wel?

Sijn meester segt ja.

Wanneer hebt gij hem gezien?

ik heb hem gisteren gezien

Wilt in het park gaan?

ja, als het u belieft.

ik wil wel.

is het geen tijd om daar te
gaan?

neen noch niet, laat ons nog
een weinig wagten.

ik sal wagten so lange het u
gelieft.

ik soude daar niet konnen
gaan.

Waar om broeder?

Siet daar is mijn meester.

Gij zult op een ander tijd
leeren.

ik wil mijn tijd niet verliezen.

21 Samen sprak.

Tuschen twee zusters.

Suster; wilt gij mij geselschap

houden?

Ja, zo gij wilt.

ik bidde u daar om.

om waar te gaan?

om na het park te gaan

de karosse is die vaardig?

Sij zal het terstond wesen.

Wie is 'er die met ons gaan?

niemand, Wij zijn niet dan

Wij twee (Wij beide)

Siet hier de carosse.

laat ons 'er in gaan, Suster

Wiens lieverijn zijn dat?

het zijn die van de fransoren

ambassadeur.

Sij zijn seer kostelijk.

hij heeft een groot gevolg

(grooten staat grooten trein)

Siet daar den koning

is de koninginne bij hem?

ik zie daar niet

is dat den hertog Van mou
mouith?

ik gelove van ja.

Sie daar een wel gemaakt
(fraai edelman.)

Wie is het?

ik kan hem niet.

het is mijn heer.....

Daar is veel volks in het park
is dat de hertoginne Van
mommouith?

ja, liet dat is zij.

ik gelooke dat ik de her
toginne Van bukking
hem ook sie

het is waar, sie daar is daar
karosse.

Wilt gij dat Wij weder na
huis toe keeren?

als het u believen sal (belieft)

22 samen spraak
om tot een kleermaker
te spreken

Kond gij mij eenen kleed maker
tegen dondag!

Wat dag is heden (nu)

het is donderdag.

ja, mijn heer, gij sult het
hebben.

belooft het mij niet, so gij het
niet doet (niet doen
Wilt, kondt)

ik sal het doen, mijn heer.

Van wat stoffe wilt gij t hebben.

Van Swart prandijn.

Dat is nu de maede.

Sal ik 't gaan kopen?

ik bidde het u, ik gae met u

ik sal daar blijde over zijn

(ik ben daar blijde om)

hoe veel ellen moet ik hebben

gij moet hebben.

moet ik so veel hebben?

Dat is 't minste.

bestelt (levert) gij al de reste.

bij wat koop man zullen wij
gaan?

laat ons in den engel gaan

in wat straat?

in de straat.

is dat een goede Winkel?

het is de beste van de gansche

Stad.

laat 'er ons dan gaan.

Wagt mij.

mijn heer, ik bidde u te willen

haasten.

23 Samen spracq
mijn heer, toont ons Van de
al-der schoonste Wart
frandijn

mijn heeren, fiet daar Van
het beste Van Den hage
die bekaagd mij niet, (Stad
mij niet aan)

het is Van het selve dat
men aan t hof draagt.
het is niet sterk genoeg.
Toon ons ander.

Ziet daar een ander stuk
dat is nog Van de best niet.
toon ons beter.

Ziet hier een stuk Van het
beste.

die is beter als het andere.
hebt gij in der Waarheid geen
beter?

neen, in der Waarheid niet.
hoe veel Verkoopt gij die de alle?
ik Verkoopt het.

dat is de duur (te veel.)
Wilt (gelieft) gij er af te hebben?
gij bent Wel kom, maar ik sou
de niet konnen (ik kan
niet) het kost mij meer.
Zegt mij in laatste woord.

Gij silt er mij Voor geken

Snijd mij Vijftien ellen af.

24 Samen Sprak
laat ons weder naar u'wint
(u' huis) toe gaan.

neemt mijne (mij de) maat
Van wat lint begeert gij?
Van dat meest na de mode is.

Wilt gij op sijn hollands gekleed

Lijn of op sijn frans?
Dat is alleens (het selxde,
eken veel)

ik ben lieker op sijn hollands
gekleed

Wanneer sal ik mijn kleeed hebben

Gij sult het over morgen sonder
soit hebben

maakt het neties (aardigies)
maakt het op de mode.

ik werke voor het hof.

Wat voor slag van draagbande
draagt men?

mijn heer, siet daar is u' kleeed.

Gij sijt een man van u' woord.

hoe veel moet gij hebben!

past het mij aan.

het is wel gemaakt.

Dat lind behaagt mij wel.

ik geve al de werelt genaegen

(ik vol doe een ieder)

Waar is u rekening?

Zie daar is zij

gij bent duur. (gij valt wat
duur)

ik neem (eifcht) niet meer
dan u als van een ander.

Ziet daar is u geld.

25 Samen Sprak.

om aan (tot) een Schoen,
maker te spreken

maakt mij een paar Schoenen.
tegens Wanneer gelieft gij te
hebben?

tegens morgen.

Gij sultse hebben.

neemt mijne maat.

maaktje op de mode.

mijn heer, zie daar zijn u Schoen

waar zijnse?

Zie die hier.

Zij zijn te lang.

dat is de mode.

ik wete de mode beter dan gij

Zij behagen mij niet (staan

mij niet aan) Zij zijn

te wijds (te ruim)

maakt mij andere.

gij zijt masijdelijk om te bedienen

Sult gij mij andere maken?

Siet 'er hier die u passen sulley
beproeft (past) die.

Dese sijn beter als de andere.

Van wat prijs sijn sij?

Sij gelden

dat is te veel.

't is de gewoonlyken prijs
een yegelik betaald daar so
veel voor

het is een gesette prijs.

ik geloofte u niet.

gij moogt mij geloven.

ik soude u niet willen bedru-
gen

Vertrouwt gij mij niet?

26 Samen Sprak
Tusschen twee engelsche
edellieden, die de fran-
sche tale leeren

leerd gij het fransche nog?

ja, ik ben daar noch niet

volmaakt in

en ik (voor mij) ik blyve ook

nog al leeren

ik begin het te verstaan.

ik verstae al wat ik lese.

hebt gij een fransche lakkeij?

neen, maar wij hebben tot

onsent een fransch vrouws

persoon.

Spreekt gij met haar?

Wij Spreken alle Dagen te Same,

Verstaat gij haar Wel?

ik Versta mijn meester Vrij beter.

Dat is dat gij Daar aan gewent

Lijt

Wat aucteur (Schrijver) Leest gij?

Wij lesen pharamond.

en ik lese de historie Van Fro,

lyke fransie.

dat is een seer Vermakelike

historie

ik Schep er groot Vermaak in

hebt gijse gelesen?

ik hebse in het engelsche gelesen

ik Sal die Koppen

Waar Soude ik die Koppen Vin,

den (Krijgen?)

over al

hebt gij de groot cijris?

neen, ik hebbe hem niet.

gaat gij in de fransche predi,

catie?

ja, mijn heer.

Wie is het die predikt?

it is een bequaam man (persoon)

hebt gij het woorden boek (dic,

tionarium) Van cotgrave?

ja, ik hebbe het om hi te dienen

Wilt gij mij het leenen?

Send u lakkei met mij; ik
sal het u senden.

ik bedank u.

Weest god bevolen (goeden dag)
u Dienaar

27 Jamen Sprak
Tusschen een engels
edel man, en de een
frans man, gekomen
uit candida.

mijn heer, ik geloof dat ik
u te parijs gesien hebbe.
dat kan zijn, waar hebt
gij mij gesien?

ik hebbe u in de academie
gesien

het is waar, het heijgt mij
(het komt in mijne gedach-
ten)

Wat hebt gij aan de hand?

het is een schoot van een muis
waar hebt gij die gekregen?
in het beleg van candida.

Waart gij bij den hertog van
navailles?

neen, ik was met (bij) den gra-
ve van straat paul.

quamt gij met hem weder om
in frankrijk?

neen, ik bleef in de stad.

gij waart dan in den uitval

van den hertog van navailles?

daar was het dat ik gegerst

werde

dede hij wel? (droeg bij hem

braaf?)

+ eene maal wel.

laagt gij den hertog van beaufort?

ja, een weinig eer hij dood
geslagen werde

gij hebt een wakker man verloren,

zijn verlies bragt ons in verwoest

ringe.

laagt gij er mijn heer folbert?

ja, mijn heer, dat is een held.

waar is het lichaam van dien
hertog?

niemand weet het.

hadde de visier een groot leger?

hij hadde dertig duizend mannen

verstaan de turken den oorlog?

al so wel als wij

gaat de groot visier ten strijde?

somwijlen

is hij klack moedig?

ja, sonder twijffel.

hebt gij hem gesien?

menig maal.

gheet fig den franschen adel
daar Wel!

So veel het mogelijk is.

is landia groot?

Teer groot.

ik geloof dat het gantsch ger,
uineert is

het kan niet anders Lijn.
hadde gij geen gebrek van leep,
togt?

neen, Wij hadden die altijd,
sommijlen aneer, sommijlen
min

Wart gij daar op de over,
gave!

neen, ik was daar van daan
getrokken.

heeft den turk veel Volks daar
voor Verloren!

hij heeft er hondert duifent
menschen voor Verloren in
vier iaren tijd

het bol Werk Van Straat an,
Dries was dat sterk!

uitermaten (ten hoogsten)
debet gij dikmalen uit Vallen?

bij na alle dagen
aan wat Lij de was de bresse!

(het gat in de Wallen ge,
Schoten.)

aan de Zijde Van het bolwerk
Van Straat andries.

Waren er Vrouwen in de Stad?
Leer Weinig.

Waar Was het quartier Van
den grooten Vijer?

Dat Was mede aan de Zijde Van
Straat andries.

hebt gij hare Werken gezien?
Wij hebben haar daar dikmalig

geiaagt (uit gedreven)
Vegten sij met pijlen of mûs,
quisten?

Sij dienen haar Van alle beid
houden sij de Voet bij het Stuk.

(Wijken sij niet.)

Selden, sij Vlughten, maar
sij Voegen haarten eerster
Weder bijeen (in ordere.)

hebben sij goed geschit?

Sij hebben het zo goed als onge.

maken sij groot geraas (geluut)
in het Vegten?

Sij maken een Verschrakkelik
geluid.

is het waar dat sij het hooft
Van ider Christen dat sij
Doden afhakken?

Daar is niet dat Waaragti,
ger is dan dat.

Wat doen zij daar mede?

Zij brengen die bij den Vijfien,
hebben zij daar eenige belooning
gevoor?

Voor ieder hooft hebben zij een

Wat doet daar generaal daar
mede?

hij zend'er eenige na constantin,

tanopolen, en de andere

doet hij op een staak zetten

in zijn leger.

hoe langen tijd hebt gij hier

gewest?

ik kwam'er gisteren avond.

hebt gij den Koning nog niet gezien?

ik hebbe de eere gehad van hem

deze morgen te sien.

So ik u dienst kan doen, het

zal van goeder herten

Wesen (geschieden.)

mijn heer, ik ben een Vreem,

deling, ik hebbe mijne

Vrienden van noden.

Wilt gij het middag maal met

mij houden?

mijn heer, ik ben al genoodigt

op morgen dan.

ik zal mij die eere geten.

Maakt Wel, mijn heer.

u dienaar.

28 Samen Spraken
Tussen twee Vrienden
mijn heer, ik ben seer blijde
dat ik u hier zie, ik hebbe
een gebiedenisse aan u te
doen.

Van Wegen Wie? (uit Wiens
name?)

Van Wegens een Van uwe
Vrienden.

hoe heet hij?

hij heet mijn heer C.

Waar hebt gij hem gesien?

ik hebbe hem Rotterdam gesien.

hoe vaert hij?

hij Vaar seer Wel Daen ik Van
daar trok.

is hij daar neder geseten?

(Woond hij daar?)

hij heeft mij gesegt Van ja.

is hij getrouid?

ik hebbe het hem niet gevraagd.

Wat doet hij daar?

ik wete het niet

hebt gij met hem gedronken?

Wij hebben op u gezondheid gedronken.

houd hij huis?

ja.

Wanneer waart gij daar?

ik was daar in de Voorledene Weeke.

Zal hij niet te Amsterdam komen?
het kan zijn. (mogelijk)
Vaar Wel, mijn heer.

29 Samen spraak
Tusschen twee jonge juff.
frouwen

Gij zijt Wel kom, mejuffrou.
ik kome u bezoeken.

hoe hebt gij gevaaren sedert
gisteren

ik Vinde mij Wat qualik.

Wat is het dat u zeer doet?

het is het (mijn) hoofd.

Waar om gaat gij uit?

ik hadde lust om u te bezoeken
ik gink na u toe (ik fou de na
u gegaan hebben.)

ik ben u Voor gekomen.

Wat segt men door (in) de stad?

mijn heer L. is getrouit.

is het mogelijk?

Wanneer is hij getrouit?

Defen morgen.

is hij Wel (feer) rijk?

hij heeft Vier duifend Vlaamse
ponden groot jaarliks.

Waar is hij getrouind?

in de groote kerk.

hoe oud is hij?

hij heeft (is) twintig jaren oud
niet meer?

neen.

Wat jaren heeft mevrouw
sijne huisvrouw?

Sij heeft niet meer als vijf
tien jaren.

Van wat gestachte is zij?

het is de dochter van mijn heer
is hij in de stad?

ja

is zij schoon?

seer schoon.

is zij rijk (heeft zij middelen?)

Wat heeft zij ten huwelijk?

tien duifend Vlaamsche pen,
den groot.

Dat is een schoon huwelijk.
hebben zij een schoone kar,
ofse.

seer schoon.

Kend gij daar lieden?

ik kense van aan sien.

ik zal u andere nieuwe tijdingen
seggen.

Wat?

ik ga na Frankrijk.

Wanneer gaat gij daar heen?

ik de toe komende week.

gij boert, (lacht, jekt, spot)

ik spotte niet.

Wie gaat met u?

papa, en mama.

gij doet mij verwonderen.

gaat gij te Parijs?

Wij gaan na Blois.

ik zou de heer (wel) blijde wesen
met u te gaan.

Kom (ga) met ons.

gij bedroeft mij.

ik zal u dan niet meer zien.

hoe veel tijd (hoe lange) zult

gij daar blijven?

Twee of drie jaar.

Die tijd zal mij seer lang schijnen.

gij zult mij wel haast vergeten.

ik zal u niet vergeten.

noch ik u.

ik wens u een eerwige vriend

schap.

en ik aan u.

Wat zult gij mij uit Frankrijk
zenden.

ik zal u wat zenden.

Zult gij u belofte houden?

(nakomen)?

ja, zo het god belieft.

ik zal zien.

gaat onze kleine zuster daar

mede.

men laat haar hier.
ik Vaar (ben) niet al te Wel,
ik ga henen.
ik ben bedroeft (het is mij
leest) dat gij uit gegaan
bent:

Vaer Wel mijn lieve Vrindinne.
Daar geld nu geen Vaart Wel,
(het is noch geen tijd om
adieu te zeggen.)
Sult gij ons komen bezoeken?
ik sal niet in gebreke blijven.
ik sal Verheugt Zyn Van u tot
onsent te sien (als ik u tot
onsent zie.)

30 Samen Sprak
een engelsch edel man
nodigt een fransch edel,
man op het middagmaal
mijn heer, gij Zijt Wel Kom.
neemt uwe plaatse.
Dat is uwe plaatse.
mijn heer, het is de uwe.
ik bidde u daar sonder pligts,
pleegingen (ceremonien) te
gaan Sitten.
ik hebbe u een beter maaltijd
Daen Verliezen.
Wat segt gij, mijn heer!
Dit is een groot feest (groot maaltijd)

metrouwe, ik bekele mij in
uwe goed gunstigheid (goede
gratie)

ik bedank u.

Wat dunkt u van die Wijn?

hij is feer nitnemende.

Waar koopt gij die? (laat gij
die halen?)

in het gulde Vlies.

gelieft het dat ik u voor dien

van dese kalkoen?

al wat u gelieft.

is hij goed?

hij is feer malsch (kort) en wel
gebraden.

Gij en eet niet

ik eete feer wel.

op u inclinatie. (ik Drink op
het Wel Varen van u gene,
gentheid

ik sal u bescheid Doen.

Dit is goeden Wijn

hij is niet quaad.

Srenkt Wijn Voor (aan) mijn
heer.

ik hebbe genoeg gedronken.

ik soude niet meer eten nog

Drinken Konnen.

Gij hebt Schoon Vleesch in
engeland.

Ja god Dank.
ik brenge u de gezondheid
Van den Koning.

ik ontvang die geerne. (ik
neem die geerne aan)
Gij doet mij te veel eere aan
aan alle onze Vrienden, (op
aller onzer Vrienden ge-
sondheid.

ik zal niet meer Drinken.
Gijoud niet meer Konnen
Drinken.

Dat is Waar.
is de Wijn niet goed!
hij is voor mij te sterk.

Doet er Water onder.
ik menge nooit Water onder
Wijn

Wat segt gij Van dese patrijs?
hij is zeer lekker, (Delicaat,
smakelijk)
hebt gij er veel in Frankrijk!
niet zoo veel als gij er in
engeland hebt.

Dit is in alle dingen het
overvloedigste land Des
Werelds.

het is waar.
ik bidde u mij toe te laten
te mogen Vertrekken.

het is mij leet dat gij zo groot
ten haast hebt.

gij sult altoos Wel Kom tot
mijnent Lijn.

ik ben u zeer Verplicht: ik
Verdiene soo Veel eere niet
(ik ben so Veel eer niet
waardig.)

Mijn heer, ik bidde u noch
een weinig te blijven.
het geselschap bid u daar om
en Verlaat het geselschap niet.
Drinkt nog een maal (een teug)
en gaat so haast (dra) niet.
het is om u te gehoorfamen.

gij Verplicht ons.

ik wenske dat ik u konde dienen

gij sult zeer Verplichtende.

ik hebbe nooit so Wel ont haald
gekeest.

it is niet als onse portie.

gij lieden houdt een goede ta-
fel in engeland.

onze natie is zeer beleest.

mijn heer, ik ben Wel Ver-
blijd onze tegenwoordigheid
te genieten.

en ik Van u geselschap te Lijn

gij sult mij altoos bereid vinden
om u te dienen.

mijn heer, ik ben u daar dus
Send Voút Voor Verplicht
rookt gij tabak.

nooit

houd gij niet Van den tabak
ik hebbe die nooit genomen,

(genuttigt.)

rook daar een pijp Van
ik bidde u te Willen sien hoe
laat het is.

mijn heer het is tijd voor mij
om te gaan.

Wilt gij met de Kaarte spelen
in der Waarheid, ik hebbe de
tijd niet.

Wanneer sult gij mij de eere
doen Van Weder hier te
komen?

als het u gelieven sal.

Wanneer sult gij Weder na
parijs Keeren?

binnen Drie Weken.

So Trae?

Verdriet het u hier?

gansch niet.

Staat het u hier wel aan?

het behaagt mij hier zeer.

mijn heer, ik ga mijn affcheid
(oorlof) Van u nemen.

ik bedanke u Voor goet onthoal.

gij overwint mij (overtuigt)
mij met uw beleeftheid.

ik ben geheel aan u.

ik Vinde Wel gelegentheid om
u moeijlijk te Vallen, maar
niet om u te Dienen.

Vaar Wel, mijn heer.

ik ben uw schuldigen Dienaar.

31 Samen Sprak.

Tusschen twee holland,

Sche zuffrouwen

meiuffrou, Zijt ter goeder uiter

Weder gekomen in holland

(Weest Welkom in holland.)

meiuffrou ik ben u seer nee,
Dorige dienaarffe.

Waar hebt gij geweest sedert
twee jaren?

ik heb te parijs geweest.

Komt gij Daar Van Daan?

ik kome Van zoriaan.

Waar is (legt) zoriaan?

het is (legt) in normandijen.

Spreekt men Daar Wel goed

frans?

De perfoonen Van aan sien en,

De de geleerde luiden spr,

eken overal wel.

Dat is altoos men gevaelen geweest.

is het een Schoone Stad?

Seer schoon.

is daar groote Sommerfie (ho,
ophandel?)

Seer groote.

hoe veel tijd hebt gij daar
gewoond?

ik hebbe daar een jaar gewoond.

hebt gij te blois geweest?

ik hebbe daar ook geweest.

men spreekt daar beter als te
rouaan.

Dat is de Stad daar men het net,
He spreekt in gantjch Frankrijk

Sijn daer veel luiden van
aansien (van fatsoen, qualiteit?)

Die Sijn daar in groote menigte.

Sijn er veel hollander te rouaan.

Daar Sijn kooplieden.

Sijn sij rijk?

Sommige (eenige)

is de lucht daar goed?

niet al te veel.

bent gij over diepe wederkome?

ik ben over falis gekomen.

Wat legt gij van falis? Δ Sterk

het is een kleine Stad, doch fier Δ

is zij dicht bij Duinkerken?

Zij is daar feren of te acht mijle
van daan.

Goeden avond, mejuffrouw.
ik zeer nederige dienaar.

32 Samen Sprak
Fusschen een edelman

en zijn dienaar

gaat van mijnent Wegen tot me,

Vrouwke en doet haar

mijne gebiedenisse, (presen-
teert haar mijnen dienst.)

Wel mijn heer, ik daar henen.

hebt gij daar geweest?

ja mijn heer.

is zij op gestaan? (bij de hand)
neen, noch niet.

Wie hebt gij gesproken?

haar kammerisre.

hoe Vaart zij al?

Zij heeft mij gefeit dat zij Wel.

Vaart

Wat heeft zij gefegt?

Zij bedankt ik.

hebt gij wat nieuws gehoord?

Mijn heer is so gestorven.

gij maakt mij Verbaast. (gij

legt mij iets dat ik niet

verwagt hadde.)

Bedert Wanneer (Wat tijd) is hij
siek geweest?

hij is niet dan Drie Dagen
siek geweest.

Van Wat ziekte is hij gestorven?
Van een heete Koortje.

Wanneer zal hij begraven worden?
Morgen avond.

op Wat uren?

Ten seven uren des avonds.

Wie is het die u dat gezegt heeft?

het is het gemeen gerugte.

Was hij getrouwt?

ja, mijn heer

heeft hij kinderen?

hij hadder (heeft er gehad)

maer die zijn dood.

leeft sijne huis Vrouwte nog?

Sij is ook seer siek.

is sijn perykel? (loopt sij ge,

vaar?

ik gelove het.

Kend gij haar?

Kende gij haar man?

ik Kende hem Van aan sien.

hadde hij veel goed?

hij was op sijn gemak, (hij had

de genoeg, hij was te Vreden

met hetis gene hij hadde, hij

Kon Van sijne goed leven.)

is zijn Vrouw zeer bedroeft?

Sij is ontvreesachtelijk.

Sij sterft Van rouwe.

Sij zal daar nooit Van op staan.

het is met haar gedaan.

Waar Woonde sij?

hier digte sij.

Remt mijns parvike uit.

33 Samen Sprak

gaat aan (na) de Deur

Klopt men daar? (Word daar

geklopt?)

mij dunkt Van ja.

Wie is daar aan de Deur?

het is u Dienaar.

Wie Zijt gij?

ik en ken u niet?

gij en kend mij niet.

ik bidde u om Versche-
ninge.

ik ken u wel

doet mij de Deur open

ik hebbe de sleutel niet

mijn heer is die opge-

staan?

hij is noch niet ont waakt

Wanneer sal hij op Staas?

binnen een uur tijds

op wat uure gaat hij-

uit?

hij gaat ten negen uur
uit.

op Wat ure komt hij weder
te huis?

ten een ure.

Sal hij te huis middag
al houden?

ik geloof van ja.

ik ga: ik zal weder ho-
men.

Segt mij uw naam, ja
het is belieft.

Segt hem dat het een fo-
danige is.

ik sal het hem zeggen.

en blijft niet in gebreke

Sult gij het hem zeggen?

ja, sonder fout.

is hij nu op gestaan?

ja, en ook uit gegaan.

Wanneer zal hij weder
komen?

ik ben daar van niet
verzekert.

mijn heer, een fransk
edelman is na u komen

Vragen

Wie is het?

het is mijn heer E.

heeft hij u beloofd weder
komen?

ja, binnen een uur.

het beroert mij, dat
ik hem niet gesien
hebbe.

mijn heer, fiet hier is
hij.

men heeft mij gezegt,

dat gij hier gekomen

(geknecht) Lijt

het is waar.

het spijt mij seer dat

ik niet te huis

was.

Wat gelieft u mij te gebieden?

ik hebbe een brief voor (aan) u.

Van Wiens wegen?

Van wegen mijn heer **F**

Wanneer hebt gij die ontfangen?

ik ontving die gisteren.

hebt gijse met de post gekregen?

neen, ik hebbe die met een Vri,

end gekregen.

Waar is die?

hij is te Orleans.

Woonde hij daar?

ja, tegen Woordig

Wanneer sal hij weder t' am,

Amsterdam komen?

binnen zes maanden.
ik sal zeer blijde wesen hem
te sien.

Wilt gij hem antwoorden?
Wilt gij hem die daen hebben
(behandigen?)

ik belove het u

ik gae aan hem schrijven, teud
in de Sale, so het u gelieft.

ik sal hier Wagten

neen, neen, Vergeeft het mij.

Wilt gij anders een keer om
dat kop gaan (tuin) gaan
doen? (wandelen?)

Wilt gij met ons middag maal-

houden?

Dat sal Van goeden herten Wese
(geschieden)

ik sal met u geselschap Seer
Verkeugt Wese.

ik sal na den eten schrijven.

Wat seget gij daar Van?

ik sal u gehoorsaamen.

Dat men ons Water geve om te

Wasschen

geeft mijn hier een stoel.

Wij hebben niet dan een Stiek
gesortien offen Vlees met een
Lapiin.

Wij Sijn geheel alleen

ik sal u een glas goeden wijn geven.
laat ons aan de tafel zitten.
de tafel is gedekt.

het middag maal is gereid.
heeft men aan gerecht? (aan
gedist?)

heeft men mij gewacht?
laat ons dan gaan eten.
praekt van die pottagie.

Dit is pottagie op de hollandsche
wijze.

gij hebt er beter in Frankrijk.
ik heb er te parijs beter gegeten.
ik bidde u vrijd.

neemt van het gene gij lieft hebt.

diend u Selven.

ik Vinde dese pottagie seer goed.

Sij is beter als ik dachte.

hebt gij haast? (bent gij gepref,
feert?)

Seer, mijn heer.

ik sal van de tafel opstaen
om te schrijven

ik late u hier.

in een oogenblik ben ik weder
bij u

Siet hier mijn antwoord.

hebt gij mij iets te gebieden?

doet met mij wat u belieft.

(Disponseert van mij.)

mijn huis is tot uwen dienst,
en spaart mij niet.

Gij Verpligt mij.

ik ben bedroeft dat ik u beles-

heden niet kan erkennen.
doet mijne gebiedenisse aan me,

Vrouwke.

ik ben haar dienaar

ik sal mij de eere geven van

haar te gaan bezoeken.

34 Samen spraak

Tusschen twee hollanders

mijn heer, ik geloof de dat gij

doed waart.

Wij Sijn alle sterffelik.

hebt gij uit (buiten) holland
geweest?

ja sckenlik

in wat land hebt gij geweest?

ik hebbe in Frankrijk geweest.

hoe veel tijds hebt gij daar geweest?

ik hebbe daar seventien jaaren

geweest.

in wat stad hebt gij gewoond?

ik hebbe binnen parijs gewoond.

Sult gij daar weder na toe gaan?

ja, so het god belieft.

Wanneer?

bent gij een inwoonder van parijs?

ja, tot wken dienst
bent gij daar getrouwd?
al oven tien jaren.

hebt gij een fransche Vrouw
getrouwd?

ja, mijn heer
hoe veel kinderen hebt gij?
Wij hebben er maar een.
een soon, of een dogter?
het is een soon.

hoe oud is hij?
hij heeft (is) seven jaren.
heeft me uuffrouw in huis Vrouw
geen ander gehad?

ja, maar die zijn dood (gestorven)

houd gij 1. te samen goed huis?
Sur goed. (Wel)

de fransche Vrouwen zijn sij
goede huis housters? (zijn
die wel spaarzaam?)

Sommige
Wilt gij een teuge (Drank)
Wijns drinken?

Dat sal voor een ander maal
zijn.

Sijt gij genativ alifeert?
neen, mijn heer.

Leeft gij van uw zenten?
neen, ik leefne de medicijnkonst.

Wind gij daar veel mede?

genoeg om te leven.
heeft men daar een hollands

Doctor ook in agtinge?
Gelijc een fransch Doctor.
ik ben altoos tot iuwen dienst.
ik ben tot den iuwen.

35 Samen Sprak
Tusschen de selve per,
Soonen

ik ben seer blijde u te ontmoeten
yegenwoordig ben ik t' eenre ma
al voor u (tot iuwe dienst.)
laat ons gaan drinken.
Waar is hier goed Wijn?

laet ons bij monsieur Louis gaen.
Waar woont die?

hij woont.
heeft hij goeden Wijn?

hij heeft se seer goet.
Sullen wij daar ook iets te eten
vinden?

Van alles (aller hande soorte)
is sijn Wijn duur?

ja, maar het is van de beste.
ik dronk 'er gisteren ook af
tot mijn heer A.

Sijn het franssen?

ja, mijn heer.

gaat binnen, so het u belieft.

laat ons gaan zonder complimenten
ten maken.

Waar om maakt gij ceremonien?
moet men zo veel complimenten

tusschen Vrienden maken?
is dat de fransche mode?

met u permissie (met u Verlof)
jongen, roept u meester.

monsieur ik bidde u ons Van
uwen besten Wijn te doen

tappen.

Wat gelieft (Wilt) gij eten.
gegricaffeerde jonge haenderen

gij sult die aanstons hebben.
hoe vind gij die Wijn? (Wat-

denkt u Van die Wijn?)

(hoe smaakt u die Wijn?)

ik hebbe nooit beter te parijs
gedronken.

dat is Wijn die meer als gemeey
is. prik Van Wijn, uitsteken

de Wijn.

ah! Wat is dat goede Wijn!

op de gezondheid Van me juffrouwe
u huus Vrouwke.

op die Van me juffrouwe de lulle

Waar zijn de gegricaffeerde hoer-
deren?

Sie die daar.

Sijn sij goed?

ik hebbe nooit iets beters gegeten
het is de beste sake des Werelds.
laat ons vrolijk wesen.

ik bedanke u dat gij mij hier
gebragt hebt.

Wij zullen nog wel een pinte
hebben.

en dan nog een ander daar na
op onze oude kennisse. (een

glaasien van oude kennisse)
Staat het u te parijs webaan?

(Lijt gij gaarne te parijs?)

Ier wel. (Luitnemende wel.)
het is een schoone stad.

ik weet het wel, ik heb er geweest.

Die gezondheid van u lieke Weder
helpte. (u lieke huis Vrouw.)

ik sal u bescheid doen.

ik bid laat ons heren gaan

Wij doen niet dan binnen homy.

geeft gij u alreede op?

ik hebbe aan iemand belooft

van hem in mijn kamer te

wagten.

gij Lijt geen persoon van gesel-

schap (gij Lijt geen man die

veel van het geselschap houdt.)

ik soude niet weten wat daar

te doen (wat ik daar doen

soude.)

laet ons betalen, en heren gae,
hoe veel is er verteed?

Daar is.

laet mij toe te betalen.

Gij sult het niet daen.

ik hebbe u hier gebragt.

Wij sijn niet in Frankrijk.

ik sal dan op een ander ma,

al betalen.

Gij sult doen wat u believen sijn.

Wanneer sal ik de sere hebben?

Van u weder te sien.

als ik tijd sal hebben.

ik beminne u geselschap. (bij

Sijn.)

en ik het uwe.

ik wensche u goeden avond.

36 Samen Sprak

Tusschen een meester

en Sijn knecht

Waar om staat gij niet op?

Mijn heer, ik sta op.

haast u met op staan.

Gij moet vroeger op staan gij sijn

al te traag.

Waar om antwoord gij mij niet

als ik u roepe?

ik hebbe u niet gehoort

Gij slaapt dan wel vast.

legt haastelik Vijer aan.

Warmt mijn hembe.

geeft mij schoon lijwaat.

loopt na de waster.

Gij (men) moet sorg Wildiger

Wesen

Gij draagt geen sorg voor mij.

hebt gij tot den waster gewest?

mijn lijwaat is dat schoon?

Waar zijn mijn muilen?

hebt gij mijne schoenen schoon

gemaakt?

veegt mijn kleed af.

roept mij de klee-maker.

brengt mij water.

en toeft niet lange.

Waar om hebt gij so lange gewagt?

laat de kok (doet de kok) bo,

ven komen.

Segt tegen de factier dat hij de

paar den aan de saroffe steekt.

men moet meerstiger Lyn.

Waar is het overschot van mijn geld?

Wagt u voor te veel drinken

remt mijn hair uit.

gaat mij de barbier halen.

heeft men na mij gevraagd?

So men na mij vraagt, ik sal tot

de heer L. Wesen.

draagt sorge voor mijn lijwaat

en Verliest mijn linnen niet.
brengt desen brief tot de post.

is de post aangekomen?

is de post vertrokken?

gaat tot de post.

Komt gij daar van daar?

Sijn'er brieven voor mij?

hoe veel hebt gij betaald?

brengt dat na borden.

roept mij ten twee uren

ont waakt mij morgen ten ses

uren.

gaat gij slapen. (ruyten, leggen)

staat morgen vroeg op.

Vergeet niet.

trek mijn kofen uit.

ontkleed mij.

Remt mijn parkik uit.

al sag jens.

het is genoech.

maakt de ham schoon.

Schenk mij wijn.

gaat gij henen.

37 Samen spraak.

hebt gij goed laken?

Wat laken wilt gij?

Swart laken.

Siet daar is het.

Hoe veel de elle?

Dertig schellingen de elle.

Dat is geen laken. Van dertig
schellingen.

het geld so veel.

is het van't schoonste dat gij hebt?

Ja, mijn heer.

ik begeer het voor dat geld
niet, 't is te duur.

Gij sult het niet beter koop vinden,
Den, gaat vrij door alle
Winkels.

Wilt gij het voor vijfen twintig geden
op mijn woord, ik sou'er op ver-
liezen, het kost mij meer
dan agten twintig.

het is onmogelijk.

het is so zeker als gij daar zijt.
hebt gij maar een woord? eist

gij maar eens? staat gij niet af?

is dat 't leste woord?

Ja, ik verzeker het u.

Wilt gij de agt en twintig schellin-
gen hebben; (aannemen?)

ik behore iets te winnen.

Gij sult er negen en twintig heb-
ben

het is aan u. (ik sta de koop toe)

Gij sult hebben.

38 samen Sprak.

hebt gij schoone (goede hoeden)

Wilt gij een pastoor-hoed hebben?

toont mij er een.

Siet daar de schoonste Van het
land.

Wat geld hij?

hij geld.

ik sal er so veel niet Voorgeven.

hoe veel wilt gij er Voorgeven?

ik kan u daar niet op antwoor-

den (bieden) gij eist mij te

veel.

bied gij er niet op?

Wilt gij?

in der Waarheid, ik sou er op

Verliefen.

ik sou er niet meer Voorgeven.

ik kan hem daer Voor niet geven.

gij sult er geen beter in de geheele

Stad Vinden.

het is mij leet dat Wij niet kon-

nen accorderen. (over een

komen.)

en mij ook.

befiet den hoed Wel. (te degen.)

ik eische u niet te veel. (ik over-

loft u niet.)

See gij die daar Voor begeert.

ik sal t'ontfangen.

Gij sult mij dan weder bijhomen,
ik beloof het u.
in der Waarheid, ik Verlies'er.

39 Samen spraak.

Waar is mijn tabbard?

Sij is nog niet gemaakt.

Gij sult niet meer voor mij werken.

Wanneer sal ik se hebben!

Over morgen.

niet eer?

het is mij onmogelijk.

gij hebt mijn ook al lang tijd

gehad.

Dat is mijn schuld niet.

had gij se mij van daag niet be-
looft?

beloven ende na komen sijn
twee dingen.

Waar om belooft gij dan?

me vrouwe, die ander willen

soo wel gedient sijn als gij.

en ik so wel als de andere.

mijn geld is so goed als het hare.

men kan al de wereld geen ge-

naegen geven.

Sal ik se over morgen hebben?

ik belovet u.

soo gij in gebreke blijft, sal ik -

seer Vergramt op de Lijn.
ik bidde u een weinig geduld
te hebben.

ik sal u tot over morgen hebben

40 Samen-spraak.

me-juffrouw staat op.
om wat te doen?

de dansmeester is daar beneden.
Segt hem dat hij een ander maal
Weder come.

me-vrouw sal maeyelik Lijn.
Segt dat haar niet.
ik sal het haar seggen.

ik agte het niet. (ik forge daar-

niet voor.)

Segt hem dat hij wacht.

hebt gij het hem geseit?

Wet heeft hij geseit?

hij kan niet, hij is Vertrouwen.

Wanneer sal hij weder komen?

over morgen.

Segt het mama niet.

Gij Verquist (Verliest) u tijd.

Gij leert niet.

de taalmeester sal oock wel
haast komen.

ik soude van daag niet komen

doen

ik weet niet wat mijn sehort. (let.)

ik hebbe geen lust.
ik sal nog wat slapen.
men sal wel haast gaan mid-
dag maalen.

ik sal op staan, kapt mij dan
Vaardig.
hebben wij geselschap op het mid-
dag maal?

41 Samen Sprak.

Gaat gij Van daag niet ter Schole?
neen, ik wil daar niet gaan.
ik sal het aan mijn heer seggen.
Gij en dorft niet.

Gij sult het sien.
geeft mij te ontbijten.
Sult gij dan te schole gaan?
het is nog geen tijd.
het is al agt uren geslagen.
het is so veel (so laat) niet.
de klok heeft so geslagen.
ik heb het niet gehoord.
Segt u geboden.
ik heb se gesegt.
Wanneer hebt gij die gesegt?
als ik op stond. (al op staande)
Gij en kond god niet bedriegen.
geloof gij mij niet?
neen, ik geloofe u niet.

Vraagt het aan mijn broeder.
Goed, goed, Vraagt aan mijn ma

ker of ik een dief ben.
gelooft gij mijn broeder niet?
niet meer als u.

ik sal het hem zeggen.

Segt het hem, so gij wilt.
hij sal u slaan

ik Vrese hem niet.

Gij en Vreseft niets (niemant)

42 Samen Sprak.

ik Rome Van Wat nieuws te horen

(ik hebbe wat nieuws gehoord.)

hoe danig (Wat) nieuws?

Dat de Koning Van Denemarken
Dood is.

Sedert Wanneer is hij dood? (Was,
meer is hij gestorven?)

Sedert Vijftien Dagen.

Dat is een groot Verlies.

Is de prinsse Voorkoning uit ge,
roepen?

hij Wiert uit geroepen so dra

den Koning sijn Vader dood was

Waar is hij gestorven?

hij iste Coppenhagen gestorven.

hoe oud was hij?

hij was.

Van wat ziekte is hij gestorven?

hij is gestorven Van.
hield hij zijn hof te Coppenhagen
ja, mijn heer.
het was een Goedkoning.
Wat jaren heeft de prins?
ik gelove dat hij heeft.
ik heb hem hier in Frankrijk
gesien.
hij heeft ook in holland geweest.
ik hebbe hem te parijs gesien.

43 Samen Sprak.

Tusschen twee Vrienden,

Waar Van de eene bedrukt,

(bedroeft) is.

ik ben seer bedroeft Wegens u
Verlies.

alle de eerlike lieden hebben
er t selve gevoel en af als gij.

Gij moet u niet te min troosten.

men moet Willen dat god Wil.

ik geve mij over in de Wille Van
god, sijnen Wille geschieden.

Wij hebben niet dan swarigheden
in de Wereld.

het is maar een Verlies Van goe-
deren; god sal u weder nadere
geven.

ik ben aen sijnen Wille onder,
Worpen.

Gij moet de droefheid uit bannen

Gij zoud god Verlooren.

het is waar dat de droefheid mij

ter neder werpt. (onder driuk
meester is.)

Gij en vertrouwt u dan niet?

Vergeeft het mij, ik ben zoo bedroef

st niet als ik gerveest hebbe.

neemt dan moed.

ik doe al wat ik kan om die te

hebben. (Krijgen.)

Wilt gij met mij gaan? (Komen)

Waar wilt gij gaan?

een wandeling doen.

Dit sal mij de finnen Verlustigen

(Diverteren.)

is het niet te heet?

neen, de hette is over.

Wat hebt gij vandaag gehoord?

men segt, dat de koning te lande

waarts. (buiten) gaan.

Wanneer sal hij Vertrekken?

morgen oytent.

Sal hij lange uit de stad Lijn?

hij sal dra weder om komen.

gaat de koninginne daar ook?

mogelik. (het kan Lijn.)

Dit is een Schoone namiddag.

het is zeer soet weder.

hoe is de wind

Siet daar een koele Wind,
bent gij moede?

nog niet.

ik ben al moede.

ik kan niet gaan.

laat ons een faroffe nemen.

het en is niet nodig.

laat ons te voet gaan.

aen wat tijde zullen wij gaan?

laat ons dese weg gaan.

ik ben daar mede te Vreden.

het is tijd dat wij weder kerren.

is het niet te laat?

het is maar seven uren.

ik sal doen wat u gelieven sal.

hebt gij mijn heer P. geken?

ik kende hem wel.

hij stierf voor leden jaar.

ik wete het wel.

het was mijn goede vriend.

hij was ook de mijn.

Wij besogten mal'anderen alle
daag.

hij was seer beleeft.

hij was de beleeftheid selve.

hij werd seer beklaagd.

Daar is geen soo goeden geselschap
dat niet moet scheiden.

dat is seer waar.

laat ons weder kerren.

het is nu tijd.

goeden avond.

de wandeling heeft mij doet
gedaan.

ik wiste het wel.

daar is niet zo goed voor de geselschap
theid.

ik bedanke u voor goed geselschap

ik bedanke u voor het ijs.

ik wensche u goeden avond.

Toont mijn paard op.

Ladeld mijn paard.

hebt gij mijn paard doen drinken?

hebt gij het sijn haver gegeten?

brenge het tot de smit.

doet mijn paard beslaan.

roskamt het.

brenge mijn paard aan de rivier.

geeft het haver.

leid het eens om.

geeft het stroij.

hebt gij goed hoij?

hoe veel neemt gij voor een magt?

heeft hij gedronken?

heeft hij sijn haver gegeten?

is het seer moede?

brenge het mij hier.

brenge het op de stad.

ont-toont het.

ont-Ladelt het.

Vat het bij den toom.
doet het niet loopen.
Verhet het niet.

44 Samen Sprak.
men heeft mij gezegt dat gij op
mij Vergramt Sijt.
om Wat reden? ick ben op nie
mandt Vergramt.
men heeft het mij nochtans ge
Segt, ick geloofde het.
het Staet u Vrij het te geloven
of niet te geloven.
maer sie daer de eerste tydinge
(tekenen) Van.

Waer in (aen) siet gij dat? (Die)
gij siet mij met so goeden ooge
niet aen, als gij gewoon Sijt.
gij beeldt u dat maer in
ik hebbe niets tegens u.
Waerom soude ik moeyelijck op u
Sijn?
in der Waarheid, ik hebbe mij
dat ingebeelt.
Wie is het, die u dat gezegt
heeft
het is een Vriend geweest.
Wie is het?
ick sal hem niet nae,
men.

Die vriend heeft u kwalijk onder-
zicht, ik ben soo seer in
vrienden als oijt.

ik geloofde u, ik soude seer bedroef-
ft zijn, soo ik u ondiensst
gedaen (gedisobligeert, mis-
naegt) hadde.

in tegendeel gij hebt mij altoos
verplicht.

ik ben seer verheugt, dat ik daer
in ben bedrogen geweest.

Wilt gij met mij gaan? (Nomen)

Waerna toe? bidde ich u.

na parijs.

om wat te daen!

De Schoone gebouwen sien.
laat ons daer gaan, soo t u ge-
lieft.

is het niet laat?

het is maer vier uren.

de dagen zijn seer langh. (Wel
langh).

Sie daar een schoon huys.
aan wie behoort het? (is het?)

het behoort aan mijn heer A.

Siet daar een ander, dat schoonder
is.

Siet gij dat wel?

ja, ich sie het.

is het niet soo schoon als een parijs?

Komt dit sien.

Siet daar een schoone straat.

Dat is de straat Van St. Nonce.

Sij is wel breed.

Waar stond certijts (voor de jers)

het Krijts?

het was (stond) daar.

hebt gij het gesien?

het gheveicht (gedenkt) mij niet.

ik was nog te jongh.

ik hebbe het gesien.

heigt het u wel.

het heigt mij seer wel.

het was seer schoon.

45 Samen sprack.

Waar was het hof geduerende de
pest? (in de pest-tijd)

het gingh (Vertrou) na St. denijs.

Was het daer langen tijd?

het was er maar twee maanden.

hoe veel mijlen is het Van hier?

het is twee mijlen.

Lijn sij langh? (groot?)

Seer lang.

Was daar geen pest?

ja, op drie of vier plaetsen.

Waar was het quantier des konin

gs? (Waar onthield sig de

koningh?)

regt over de abdije.

Waer was dat Van de Koninging
over dat Van den Koning.

is het een groote stad?

groot genoeg.

is zij wel soo groot als orleans?

neen, mijn heer, zij is niet groot
ter als blois.

ik hebbe blois gezien; het is een

aerdige (lufftige, Vermakelijke)

lijke), stad.

is het een land dat goed ter jagt

is? is het daar goed jagen?

ja, mijn heer.

is er het Volk beleeft.

het is er seer beleeft.

is het daar goed koop leven?

lijtnemende.

men segt dat er het Schapen,

Vleesch seer goed is.

het is het best schapen vleesch

dat ik oijt gegeten hebbe.

is het daer een Vermakelijke

Verblijf? (lands dorwen, con,

treije?)

het is er seer Vermakelijck.

Waer ging het hof Van daer?

het gingh na la fleche.

hoe langh was het daer?

het was daer Vijf maenden.

Was daer sieck-te niet?

gantjch niet.

is het (daer) een goede lucht?

Seer gesont.

is het een schoone stad?

Sij is als tohrs.

hebt gij de boeckerijs (biblio-
theke) gesien?

ja, mijn heer, daer is niets jeh,
oonder.

Sijn de collegien schoon?

het Sijn alle paleijsen.

Sijn daer geleende lieden?

daer Sijn der in menigte, die Vol,
maecht Sijn.

hadde het hof daer sijn Vermacch?

Seer Volkomelijch.

Waer Was de Koning gelogcent?

in t collegie Van de Jesuuten.

Waert gij daer mede?

ja, mijn heer.

had gij daer scholieren?

in groote menigte.

ick hebbe lust om daer na toe
te gaen.

geeft mij Voor Schrykens (adreffert

mij) aen iemand Van isse

kennisse.

46 Samen spraak.

Tussen twee vrienden
Wilt gij in den hof komen? (gaan)
Ja, als gij wilt.

het is zeer schoon weder.

hebt gij de sleutel?

ich hebbe in mijn sak.

den Ton is heet.

neemt een masker.

Laet ons na de koelte wachten.

ich ben te Vreden.

Laet er ons gaen, de koelte is nu

al gekomen.

Siet daer een Schoone roos.

geeft mij die.

neemtje.

Wilt gij een blaem-tuylken
(boeketien) maken?

maakt een boeketien.

Siet daar nog een Violetien.

Wijst het mij.

Siet gij het niet?

Siet hier een Schoone tulpe.

och! zij! Wat is zij schoon.

Dit is hier een schoonen hof.

neemt die anemone.

Die roosen rieken lieffelyck.

riekt mijn boeketien eens.

Siet hier een Schoone Wandelaar.

linge. (alle)

Laet ons in de schaduw gaen.
het is niet heet.

De lücht is heet.

laet ons ander die groene fael
(prieel, wees,) gaen.

ach die schoonen avond-stond?

plükt die andere bloem daer.

men moet die blaemen begieten.

het regende gisteren.

Daar is niet een gelegen. (dat

let niet.)

waar is de tuynman? (hortenier)

een bouqueten is schoonder dan

het mijne.

dat belieft is te seggen.

Wilt gij wedden dat het mijne soo
schoon niet is als het iuwe?

Wat wilt gij wedden?

al wat gij sult willen.

It is gedaen.

Wie sal de rechter wesen? (Wie

sal ons scheijden?)

mijn heer uw broeder.

is hij te huys? (in huys?)

Ja, hij is er.

Siet hem hier komen. (Siet hier

komt hij.)

ik bidde u ons te seggen, Welk Van

dese twee bouquetens het schoo-

ste is?

Dat is dat.
ik seide het wel.
ich heb het gewonnen.
Wat hebt gij gewonnen?
Wij hebben geen geld in gaset.
Gij hebt niet gewilt.
gij hebt het niet begeert.
Laet ons noch gaen Wandelen.
het is te laet.
gij sult noch niet gaen.
Wij sullen binnen een half uur
gaen.
Wat uur is dat?
Dat is tien uren.
het is soo veel niet.

ich hebbe de kloek getelt.
ich hebse mede getelt.
gij hebt u mis grepen, (gij hebt
gemist.)

47 Samen Sprak.
Voor een reisiger, die na
Frankrijk gaet
goede (lieve) vriend, Zijt gij een
fransman?
Ja, mijn heer, tot uwen dienst.
keert gij weder over calis?
Ja, mijn heer, als de wind sal
goed zijn.
hebt gij reisigers? (passagiers?)

ik heb 'er al tien.

hebt gij een goede slaep?

belieft gij die te sien!

Wanneer sult gij vertrecken?

het kan sijn dese nacht.

hoe veel eyscht gij mij voor mijn

vracht?

mijn heer, gij sult mij geven,

soo het u gelieft.

ik sal u geven als de andere.

Waer sijt gij gelegeert?

in het wapen van

ik weet wel waer het is.

houd u gereed, ik sal u roepen

als het sal tijd sijn.

ik bidde u daer om.

moet ik eet Waren (kost, spijs,)

mede nemen?

als gij wilt.

mijn heer, de Wind is goed.

laet ons dan gaen.

treed in de sloep.

ik sal u te salis betalen.

dat is een. (het selve, ~~den~~ veel.)

Wat begeeren die mannen? (lieden)

den.)

mijn heer dat is de gewoonte, sij

sullen u op het land fetten.

(brengen.)

kunt gij dat zelfs niet daen?

ja, maer sij souden op mij moeis,

Lijk Lijn.

hoe veel moeten sij hebben?

Sij moeten.

treed in, mijn heer.

Waer gaet gij logeeren?

ik weet het niet, ik hebbe hier
geen kennisse.

gaat in de silvere Leerd.

is dat een goede herberge? (goed

logijs?)

het is de beste Van Calis.

Brengt daer mijn bagacie, (gaet,
reisthijgh.)

hoe veel moet gij hebben?

ik moet hebben.

hoer vast, Sie daer is geld.

48 Samen Sprak.

Sijnde in een herberge.

Wijft mij een kamer.

Wanneer Vertreacht De Koetsse Van
Calis na parijs.

hoe veel moet ik goken?

macht (daet soo veel) dat ik den
meester Van de Koetsse sprecke.

Wilt gij te Voren geen middag mael
houden?

ik wil het wel doen.

Wat hebt gij te eten? (voor het -

middagmaal?)

Wij hebben.

Wilt gij bij het (met het) geselschap
eten?)

Ja, zoo het er is.

is het eten gereed?

het is op de tafel.

hoe veel neemt gij van den man?

(voor ieder hoofd?) (persoon?)

ik neme.

Sult gij hier niet slapen!

ik denke het niet.

ik sal de gelegentheid van de hoes,

tse waer nemen.

Wanneer sal die vertrecken?

zoo aanstonts.

Siet daer den meester van de
hoetse.

Komt binnen, mijn heer.

gaet gij zoo vertrecken?

Wij sullen binnen een uur ver-
trecken.

Waer sal men gaen slapen? (ru-
sten?)

men sal gaen slapen te

geeft mij een goede plaetse.

gij sult eens van de beste hebben.

ik sal er u voor bedankten.

hoe veel moet gij hebben?

men geeft mij.

Wanneer sulten Wij te parijs komen?
Wij sullen er komen.

Mijn heer, men moet Vertrecken,
(het is tijd om te Vertrecken),
Sie daer het gene ik is Schuld,
Digh ben.

Mijn heer, ik ben tot uwen dien,
H.

ik hope dat gij mij weder sult
komen besochten, als gij we-
der hier door komt.

ik sal daer niet in gebreke blyden
Sijt gij te Vreden? (Vermoegt?)
Ja, mijn heer.

49 Samen sprack.

meijd (dienstmaegt maekt mijn
bedde, en geeft mij Witte la-
kens.

Brengt mij andere.
Waer om, mijn heer.

Deze Tijn niet Schoon.

Sij Tijn gisteren gewassen.

Vergeeft mij, Sij Tijn alreede ge-
besigt.

ik sal u iets geven, soo gij mij
Witte en Schoone geeft.

Sie daer andere.

Mijn heer, men moet (het is tijd
om) op (te) Staen.

gaet men Vertrecken?

al de Werelt is al opgestaen.

ik sal mij dan kleeden.

Vaer Wel mijn Waerd.

Wanneer sullen mij te parijs kommen
over morgen.

Wat huys is dat?

het is het huys Van mijn heer.

Waer sullen Wij desens middag eten?

Wij sullen eten.

is dat een Stad?

het is een klein Vlek.

siet daer Dijn Wij'er.

laet ons een tafel gaen fitten.

neemt uwe plaetjen, sonder -

complimenten.

laet ons haesten met eten.

mijn heeren, noemt uwe plaetjen.

is hier goeden Wijn?

Die Wijn is niet goed.

dat men ons andere geve.

Wij hebben geen andere.

Wat Vleesch (Spijs) is dat?

dat Vleesch (die spijs) is niet goed.

een ijgelyk (al de Wereld) genoeg.

er sig mede.

op uwe gesontheids, mijn heeren.

Wij bedanken u.

Sie daer goed brood.

het is goed genoeg.

geeft er mij af.

laet ons gaen.

alles is betaelt.

Sullen wij wel haest te parijs zijn?

Wij sullen er morgen op de mid-

dagh zijn.

ik sal er seer blijde over zijn.

Vreest gij de roovers niet?

ik hebbe geen gelt.

en ik ook niet. (niet meer)

ik Vrees er niet.

Siet daer parijs.

Zijn dat de toornen van onse

lieve vrouwe?

ja, sie daer zijn se.

Wij zijn er wel dichte bij.

laet ons aftreden, mijn heeren.

Zijn wij aen gekomen? (gearriveert?)

ja, wij zijn aengekomen.

mijn heer, betaelt mij. (geeft mij
gelt.)

Sie daer mijn geld.

Waer gaet gij?

in de stad van Venetien.

Sie die daer.

hoe veel neemt men daer daegs?

men neemt er.

kent gij den meester? (Ward?)

ik kenne hem seer wel.

mijn heer, ik ben bij u gerecomman-

deest.

Wilt gij hier eenigen tijd blijven?
Voor drie maanden, (drie maanden)
Wijst mijn heer een kamer.
Segt mij de gewoonte, moet men van
te voren gelt geven?
neen, mijn heer,
kent gij een hollandsch koopman,
die genaemt is mijn heer.....?
ik kenne hem niet.
Waer woont hij?
in de straat van St: honorius.
ik kenne hem wel.
hebt gij iets met hem te verrichten?
(hebt gij affaires met hem?)
ik hebbe een wisselbrief om op hem

te trecken.
Van hoe veel?
Van twee duysent guldens.
ik sul ik tot fijnant leijden.
Gij sult mij groote gunste doen.
(bewijzen.)
ik ben tot uwen dienst, gij hebt
maer te gebieden.
kent gij een goeden taal-meester?
Wilt gij er een hebben?
ik moet er een hebben.
Die daer is er een.

50 Samen spraak
Tüſſchen een reijsiger,
en ſijn taal-meester.
ik hebbe alrede een klein begijp,
Sel, ik wilde wel voort gaen,
gaet gij alle dagen ten huize
van onze Scholieren? (Dijci,
pülen?)
ik ga er driemaal ter Weke.
Wanneer ſijlt gij komen?
Wanneer ſijlten Wij beginnen?
Morgen ochtend.
op Wat ure?
ſoo vroegh als gij ſijlt willen.
Staet gij vroegh op?

ik ben ten Vijf uren al opgeſtaen.
ik ſal dan ten jeffen komen.
hoe veel geeft men u?
twee piſtoletten ter maend.
ik ſalfe u geven.
moet men een maend op de hand
betalen? (te Vooren geven?)
ja, de eerſte maend.
ik ſalfe u geven, als gij ſijlt We,
der komen.
Woont gij hier verre van daen?
ja, mijn heer.
ik ſal u beſoeken, als het u gelie,
ken ſal.
blijft niet ingebroke van te home.

mijn heer, gij zijt seer vroeg op.

(gewoon seer vroeg op te staen.)

ik ben al een uur op geweest.

laet ons beginnen.

Wat boek is dat?

het is de historie van henrik de
groote.

hoe veel kost het u?

het kost mij.

is het voor mij?

ja, ik hebbe 't voor u gekocht.

ik sal u het betalen.

lees ik wel?

ja, waerlijk.

enke lijt-sprek is goet.

gij spreekt wel. (Drukt wel uit.)

ik hebbe een goed meester in den
hage.

ik heb 'er af hooren spreken.

legt mij dat uit

Wat beduid dat?

dat is gezegt.

Spreekt gij geen hollandsch?

gantsch niet.

Wanneer zal de Koningh in de

Stad komen?

Morgen.

hebt gij kenniffe aen het hof?

ja, mijn heer

leid (brengt) mij om den Koning.

te sien middag mael houde.

• (sten)

op wat wijze eet hij?

hij eet gemeenlijk ten een vure.

Wilt gij leeren danffen?

Waar om, mijn heer!

ik ken een goed meester.

Wie is het? (hij!)

het is monsr: Desert.

is het Sijn Soon niet, die te londen

is?

ja, mijn heer.

hij is mijn meester geweest.

is hij een goed meester?

hij is een zeer goed meester.

ik Wil de Wel leeren op de grūterre
spelen (Slaen), kent gij een
goed meester?

ik ken er een, die zeer goed is.

Wie is het? (hij)

het is monsr:

is dat geen ytalicaen?

ja, mijn heer.

ik Wil de het collegie der jesuities

Wel sien.

ik sal u daer brengen (leiden).

als het u gelieven sal.

laet er ons nu gaen.

ik hebbe den tijd niet.

ik ga heeren.

monsir: sie drer iuwe maend leer
geld.

ik bedank u.

51 Samen spraak.
Sillen wij nu na de gesuuten
gaen?

ik ben bereijdt, soo gij het sijt.
ja, ik ben het.

laet er ons dan kenen gaen.

Wat Wegh (door Wat Wegh.) moet
men gaen?

Door dese Wegh.

is het verre?

neen.

Sie daer het collegie.

Sie daer een schoone kerk.

Sie daer den rector.

hoe moet men hem noemen?

men maet hem, mijn vader, noemen.

hij heeft wel veele soonen, soo
als ik.

daer is niet aen gelegen, doet als
de andere.

hij sal met mij spotten.

waer om?

om dat ik protestants (een pro-
testant) ben.

mijn heer, de gesuuten sijn seer
beleeft.

onder houd hem dan.

Gij kunt tot (met) hem Spreken.

ik Spreek het fransk niet Wel.

Sprekt latijn.

ik Versta de latijnsche tale Wel,

maer door gebroek Van oef-

seninge, spreek ik deselve

niet.

Sprekt soo gij sult konnen.

ik Wil (hebbe) liever fransk

Spreken

Waegt het latijn te spreken.

ik soude niet derven.

Sprekt dan fransk

ik sal lachen als ik hem mijn-

Vader sal noemen.

bij sal daer om niet moeydijki

Sijn.

ik soude tegen hem niet kunnens

Spreken.

laet ons weder na huys toekeeren.

hospes (mijn huys waerd) sie

daer een gelegentheid, die

Sig aen bied, (op doet) ik ga

na orleans.

Vaer Wel, mijn heeren.

52 James spraek.

Tusschen die reiziger, en

de een engelsman.

mijn heer, gelieft het u dat ik
met u ga!

Van al mijn herte.

Lijft gij een engelsman?

ja, mijn heer, tot uwen dienst.

is het langen tijd dat gij in Fran,

krijk genomen sijt?

het is niet meer dan vier dagen.

Lijft gij door rouaem getrocken?

ja, mijn heer.

Waer sijt gij sijt het schip gegaen?

(Waer bent gij aen land ge,

Romen?)

ik ben te diepe aen genomen.

Waer sijt gij te huys geweest?

in drie keijfers.

ongij, mijn heer, Waer sijt gij ge,
land?

te calis.

Lijft gij Van amsterdam?

neen, mijn heer, ik ben sijt

(Van) den hage.

Waert gij te londen, doe de prin,

ceffe roijale stierf?

ja, mijn heer.

hoe Vaert de prins Van oranjer

hij Vaert Wel, god dank.

hoe ouit is hij? (hoe veel jaren

heeft hij?)

hij is ontrent. (hij heeft ontrent.)

is hij niet ouder? (heeft hij er geen
meer?)

hebt gij den Vrede gemaakt met
.....?

ja, mijn heer, zoo ik geloove.
houde de prins Van oranje altijd
sijn hof in den hage?

ja, mijn heer, hij houde het daer
altijd.

waer sullen wij gaen logeeren?
laet ons recht na het Witte kruis
gaen.

hebt gij enige andere kenniffe
in orleans?

ik kenner monsieur C., die een-

meester in t'stukken Van Wapenes
is. (Scherp meester is.)

is het een bequaem man?

ja, mijn heer,

Sie daer sijn wij aenstonds te es,
tampes?

ja, mijn heer.

Wat sullen wij voor ons avont mael
hebben?

dat u believen sal.

men moet vragen wat sij hebben.
kospes hebt gij iets goeds?

goeden avond, mijn heer; ik
soude geen avont mael kin,
nen houden.

en ik ook niet (niet meer dan

Gij) goeden avond, mijn heer.
mijn heer, Lijt zij gereet?

De Koetsier wacht ons.

Laet ons gaen, ik ben gantsch
bereijt.

Sullen wij te Orleans het middag
mael gaen houden?

neen, mijn heer, maer wij sullen

Daer het avont mael gaen hou-

den, soo het goet belieft.

De mijlen tusschen Orleans en,

deparijs sijn redelyk kort.

(kort genoeg.)

het sijn de kortste Van Frankrijk.

is Amsterdam schoon?

ja, mijn heer, en seer rijk.

is het langen tijd geleden, dat

Gij daer Van Jaen Lijt Vertree-
ken?

het is niet meer dan twee maen-
den.

op Wat Universiteit (academie)

Van holland hebt zij gestu-

deert?

ik hebbe te Leiden gestudeert.

en Gij, mijn heer, Waer hebt Gij

gestudeert?

ik hebbe te Cambridge gestude-

ert.

Welk Van byde twee universiteitj,
ten is de schoonste?

ik Wete daer niet Van (ik Wete
dat niet,) sij Sijn alle beide
schoon.

mijn heer, siet gij orleans wel?
is dat orleans?

het is een schoone Stad.

Waer sullen Wij gaen logeeren?
in het Witte krijs.

mijn heer, siet hier Sijn Wij'er.
Roet fier, hoird stille, Wij Willen
aftreden.

mijn heer, ik sal niet aftreden,
ik ga elders (op een ander) bij-

een vriend logeeren.

Vaer Wel dan, mijn heer.

mijn heer R. uw Dienaer.

gij Sijt Wel kom, mijn heeren.

Siet daer een engelsch edel man,

die een kamer tot u Went

begeert te hebben.

Wel mijn heer, hij sal er een
hebben.

mijn heer, ik ben u seer Verpligt,

dat gij die maeijte Voor mij
neemt.

mijn heer, ik Wenfchte u te kün,

nen Dienen.

mijn heer, gij hebt mij tekenen-

Van uwe edelmoedigheid
getoont.

mijn heer, tot onse geluchige We,
Der ontmoetinge toe.

ik hope dat ik de eere sal hebben
Van u te blois te sien.

mijn heer, ik sal die gene Wefen,
Die d'eer sal ontvangen.

Vaer Wel, mijn heer.

mijn heer, uwe dienaar.

53 Samen sprack.

Tusschen den reisiger,
en Sijn Waerd te Orleans.

mijn heer, gij sijt wel gelogeert.

Ja, god dank, mijn heer.

Weet gij hoe laet het is?

Weet gij Waer mijn heer Woont,
kent gij hem?

of ik hem kenne? Wie soude hem
niet kennen? een foo beroemt

(Vermaert) man als hij, kan
niet onbekent Sijn.

is'er middel om hem te sien?

(besoeken?)

Ja, mijn heer.

hebt gij iets met hem te doen?

Ja, mijn heer, ik hebbe een Van
sijne Vrienden tot London

gesien, die mij aen hem -

gerecommandeert heeft.
Wilt gij dat ik uit uw naem

tot sijner zenden?

Gij sult mij verplichten, ik bidde
u daer om.

Waer woont hij? ik soude jelf
tot sijner gaen.

Kent gij ook eenen, die monfr.
De trou heet?

ja, mijn heer, hij woont niet mer
te Orleans, hij woont te Sai,
mir.

Dat is ook een bequaem man.

ja, mijn heer.

maer wat segt gij van mijn heer.....?

mijn heer, hij is baten alle de
andere.

Wilt gij eerst avont maeken? (sten)
neen, soo het u belieft, ik soude

Wel Wefken dat mijn heer
..... met mij at.

Wilt gij daer uwen knecht zenden?
mijn heer L. is die in de stad?

ja, mijn heer.

Waer is sijn woon?

hij is te

is dat seer verre van hier?

ja, mijn heer.

hoe veel mijlen telt gij van
hier tot blois?

Daer sijn feventien mijlen.

Wilt gij bij geselschap eten?

Soo mijn heer komt, Wil ik bijson,

der (apart) eten, anders

bij geselschap.

is het langen tijd geleden dat mijn

heer in Vader dood (gestorven)

is?

het is tien jaren.

leeft mevrouwe inwe moeder nog?

neen, mijn heer, sij is mede gestor,

ven.

hoe lang is het geleden?

het is niet lang geleden.

Wie is de heer Van dese Stad?

dat is den hertogh Van orleans.

mijn heer sijn oom is die dood?

ja, mijn heer.

Waer is hij gestorven?

hij is te blois gestorven.

Sedert Wanneer?

Sedert

Sie daer mijn heer.

54 samen sprack.

Tusschen den reijfiger

ende een taal meester

te orleans.

mijn heer, ik hebbe duifent gebie,

denissen aen u te doen.

Van Wegen Wie?

Van Wegen een Van uw Vrienden,

Die in den hage Woond.

hebt gij hem sedert Wejnig tyds
gesien?

Ja, mijn heer, ik sag hem op dien
dag, als ik Vertroek.

ik ben wel blijde tijdinge Van
hem te hooren.

Sal hij niet weder te Blois komen?

hij hoopt het noch een mael We,

der te sien.

blijft gij hier? (houd gij u hier
op?)

neen, mijn heer, ik ga na anders.

om daer te blijven? (Woonen?)

Ja, mijn heer.

Waerom blijft gij niet liever te
orleans? het is een schoone
stad.

Mijn heer, mijn Vrienden Willen

dat ik daer ga.

Sult gij niet weder komen?

Ja, mijn heer, ik hoope in het

voor jaer (in de lenten.)

hebt gij mijn dienst Van nooden?

ik bedank u een millioen malen;

ik bidde u alleenlijk met

mij te Willen het avond mael

nuttigen.

mijn heer, ik bevinde mij niet al
te wel, ik hebbe gegeten.
Wanneer gult gij Van orleans Ver,
trecken?

morgen ochtent.

mijn heer, ik bidde u mij te adviseeren
aen een Van uwe goede
Vrienden te blois?

mijn heer, aengesien dat gij niet
doet, dan daer door trecken,
soo rade ik u in de galeije
te gaen.

maer stelt eens vast dat ik er een
maent of te wilde blijven, waer
soud gij mij raden te gaen?

tot yuffrouw mareschal in de
Steen Van Blois, dat is een
oud huys, men is daer seer
wel onthaelt.

is daer een goede stal knecht!

ja, sonder twijffel.

kent gij daer een goed dans meester?
is er een goed meester op de guiterie?

ja, mijn heer, genaemt monsieur.....

mijn heer, siet daer een brief
Van uwen vriend.

goeden avond, mijn heer, het is mij
leed, dat gij met mij niet wilt
eten.

mijn heer, ik ga, ik belette u te -

avont maelen. (ik houde u
Van 't avondmael.)

Vergeeft mij, ik hebbe geen honger
(appetijt) meer als gij.

Door wat Wegh Wilt gij na blois
gaen?

mijn heer, dat Vrage ik u?

ik rade u te Water te gaen.

hoe Veel Geeft men? moet ik een
schuift alleen nemen, of moet
ik met geselschap gaen?

mijn heer, gij kunt het een of
het ander doen.

en foo ik met geselschap gingh,
hoe Veel soude ik moeten geuen?

niet meer als twintigh stuijkers.

Wat Stad vind men (passeert
men) tuffchen orleans en
blois?

men vind Bloisiency
is dat een schoone Stad?

het is een kleine Stad, die aer,
digh, (lustig, Vermakelijck)
genoegh is.

Sullen Wij daer stille wesen?

ja, als het geselschap wil.

Gij hebt hier Veel Wijn tuijnen.

het is Waer.

Sie hier het aerdsch paradijs

Van europa.

is er iets fraaijs te sien ontrent
Blois?

Daer is Chanbourg, het schoon,
Ste Kasteel des Werelds.

is het binnen Blois selve?

neen, mijn heer, het is daer

Drie mijlen Van daen.

Wat is er noch schoonste sien?

Daer is het Kasteel Van Chivernij,
en wat noch?

Dat Van beauregard, daer een

Van de schoonste Wandelrijen
(galerijen) des Werelds is.

aen wie behoort het huys Van

Chivernij?

het hoort aen den marquis Van
Monglas.

is Blois schoon?

mijn heer, het is een kleine en
jeer aerdige Stad.

is het Vork daer Wel op getoed?

(belceft, lieftallig?)

uijt nemende.

ik soude u raden daer te Woone.

ik soude niet komen om de reden

die ik u gesegt hebbe.

mijn heer, ik bedanke u voor de

moeijte, die zij genomen hebt.

als ik hier weder door sal komen,

sal ik mij de eere geven Van-

in scholier (discipel) te
wesen. (worden) ik sal niet
langh anders blijven.

mijn heer, gij sult mij altijd be-
reijde vinden om u mijn seer
nedrige plichten te betoonen.

55 Samen Sprak.

Tusschen den reiziger,
en de Sijn Waerd te blois.

mijn heer, kent gij monsieur. Jai,
neau.

Seer Wel, het is een bequaem
man, hij onderwijst de fransche
tale in dese stad.

is hij in de stad?

ja, mijn heer, daer is ook mon-
sieur Duran, die seer be-
quaem is, die deselve ook
onderwijst.

De meesters Chabrun Sijn die
in de stad?

ja, mijn heer, het Sijn de beste
meesters in het stuk van
schermen (wapenen) van
Frankrijk.

Kent gij monsieur Gasse?

Seer Wel, dat is een goed dansmeester.
ik hebbe monsieur Meland t am,
sterdam gekent, waer is die?

hij is in de Stad, het is een groot
Schrijff meester, die goed hol,
lands spreekt.

houd uifproven marechal noch
kost gangers!

ja, mijn heer, dat is het beste
huus (logijs) Van blois.

56 samen spraak.

Tusschen den reisiger, en
mr. michiel foiteran, an,

ders genaamt groot neks,
messe maker te blois.

hebt gij messen, meester?

ik heb er niet dan te veel, mijn h^r.

Waer om?

om dat sij mij in mijn Winkel Scha,
delik Lijn.

Waer om Verkoopt gij se niet?

ik Wil se niet Verkopen, maer
ik sal se geven Voor het geen
sij gelden (Waerdigh Lijn)

is dat niet het selve? (de selve
jaek!)

neen, mijn heer, Want ik Wil dat
men het mij dank Wete.

ik Wil het geen dank Weten als
aen mijn geld.

Koopt er dan op een ander. (Lijt)

men segt dat gij kenniffe hebt. (Wij)

ik ben daer om niet te zijker.

Waer om?

om dat de onweetenheijt mi
baes is. (regeert.)

het is dan een gaeden tijd voor mij,
wand ik ben onwetende.

Gij zijt dan mijn man niet. (gij
lijkt mij dan niet.)

Waer om?

om dat ik liest hadde om met u
van de konst der wel spraken,
theicht (de rhetorica) te dis-
pütereren.

men heeft mij gesegt dat de heer
van Locke u gebeden hebben.

om de rhetorijkkonste te
regeeren (leeren) in haere
Stadt.

het heeft niet geschort (gehapt)
dan aan mij, maer soo ik
die leere, sal het binnen
parijs zijn.

mijn heer, ik bidde u een sijde
driuks van dit fransche boek
het welke ik te parijs gekocht
hebbe, te lesen, en mij te
seggen of het wel gemaakt is.
mijn heer, men heeft mij het lesen
verboden, ik hebbe voor de
de mens soo veel in de boeken.

gehad, dat ik het gesichte
daer bij na door Verloren
hebbe.

is hij door de kracht van het
leesen (door het Keel leesen)
niet langer geworden, als hij
mij is?

Dat kan wel Wese, maer ik bes
daer door niet Voor Waers ge,
racket. (ik ben door door niet
te rijker geworden.)

Waer om?

om dat een neus, die korter is,
als de mijne, gelijk de iuwe,
wel kan rijker, daer de mijne-

niet soude komen va
ik bidde u my een kleine brief,
ken in het fransk te schrijven.
mijn heer, ik hebbe de krampe in
mijn rechter hand.

beurt u dat dikmaals?

Seer selden.

men segt dat gij een boek tegens
tinnis hebt geschreven.

Dat is Waer.

Kan men het tot de boek Verkoop,
pers vinden?

neen, mijn heer, al woude gij
daer duisenat Kroonen Voor
geven.

Waer om?

omdat het soo Wel Verkocht is,

Dat sij er geen meer hebbe.
Waer om laet gij het niet herdruc-
ken?

Waer soude dat goed Voor Sijn,
mijn heer; hebbe ik het de
eerste maal niet Volkomen
gemaakt?

Waer om macht gij Scheer messen,
in plaetse Van de Weten Schap,
pen te onder Wijzen?

mijn heer, Daer is jos danigen
haet tusschen haer en mij,
Dat Wij malkander Voor als mi-

niet lijdén mogen.

Waer om dat?

het is om dat het haer spijt dat
ik haer Verlaten hebbe.

maer gij, Waer om haet gij se?
om dat sij mij te Veel maeijte heb-
ben gemaakt (gekost) om
haer te leeren.

Waer om sijt gij soo quāt (Verbit,
tent) op turmsis?

het is omdat dien onbeleefde
blijten reden (qualijk ten
propheete) heeft Willen sen,
jureren (bestraffen, Verbete-
ren) sen loop in de god -

geleentheid, die ik hebbe
doen drücken.

So ik in uwe plaetse was, ik
soude den wijsgeerigheid (philo-
sophie) onder wijzen (leeren)
ik sou te veel benijders hebben.
hebben (dragen) de messe mak-
genen haet op malikanderen?
blijten twijffel, mijn heer, maer
dat is een haet van ijfer, die
soo swaer is, dat sij tevaerde
valt; maer die van de groote
(wijse) mannen als wij sijn,
vermeerdert dagelijck.
gij moet uw talent niet verbergen.

mijn heer, mijn Ware (rechte) talent
is wel te drinken, van de konst
van wel sprekenheit te dispu-
teren, en scheer messen te be-
denken, als ik gedronken heb,
be.

Vaer wel, mijn meester, bringe mij
morgen scheer messen, ik
sal se u betalen dat sij waer,
dij sijn.
goeden avond, mijn heer.

57 Samen sprack.
Tusschen twee engelsche
edel lieden, den eenen-

een in Woonder Van pa,
rijs, en den anderen Van
Londen.

Mijn heer, l'ave Dienaar.

mijn heer, ik ben de l'ave.

ik geloove dat het jeventien
jaeren geleden is, dat ik u
niet gesien hebbe.

ik hebbe sedert dien tijd buiten
engeland geweest.

Waar hebt gij geweest?

te parijs.

gij spreekt dan goed fransk.
redelijk, (matelijk,) (tamelijk.)

gij spreekt nog seer goed engelsch?

doen ik tijt engeland vertrock,
konde ik onse engelsche tale
wel genoeg, en ik was geen
kind.

noemt gij eenen meester in de

Vrije konsten een kind?

hoe soude ik dan onse tale kon-
nen vergeten?

Dat is waer.

gij spreekt nog op de mode.

al soo wel, als of ik te Londen

was.

het is waer, dat gij het kleine

hof Van onse ambassadeurs

te parijs hebt.

en het klein engeland in de Voor
stad Van St: germain.

het is waer, dat er soo groote cor-
respondentie (onderlinge
gemeen faemheij) is tusschen
die twee hoven, dat een en-
gelsman altoos sijne tale
kan spreken, op de wijze Van
parijs (soo als men te parijs
spreekt) en een franskman
de sijnsterheij Van sijne fran-
sche tale kan behouden tot
londen.

blijten twijffel, mijn heer, want
hier te londen hebben wij-

mede een klein Frankrijk
in de fovent garden, behalves
de ambassadeurs, die met
haer niet en dan uijt gele-
jene personen.
en ook veel hovelingen, die in
engeland komen.

ik weete wel dat een man Van
letteren (studie) altoos wel
spreekt.

Wie is het, die daer aen twijfelt?
Spreekt men soo wel te blois?
Dat is eenige stad in Frankrijk,
daer men het beste spreekt.
ik hebbe het hooren seggen.

De lijt Sprach Van blois Veran,
Dert nooijt.

het gemeene Volk spreekt daer
even Wel niet Wel.

noch nergens.

Den adel spreekt daer Wel, de
liijden Van studie, en de
borgers.

Waer logeert gij, mijn heer?

hier tegens Nor.

Wij moeten onse oude kennisse
vernieuwen.

Wij sullen malkanderen sien
(besoeken) als het u sal ge,
lieven.

ik Sal daer seer blijde over Sijn.

Wilt gij dat het morgen Sij?

ik Wil het Wel.

Waer sal het Sijn?

of tot uwent of tot mijnent.

58 Samen Sprach.

Tusschen twee franffche
edellieden.

mijn heer, ik ben Wel blijde Van
u Weder te sien.

Gij sijt een armen gequisten.

Waer sijt gij gequiest geworden?

in het eerste Lee gezicht.

op (in) Wat Schip waert gij?

ik Was op den admiraal Van Fran,
krijk.

is het Van een Canon of te mijs,
het Schoot dat gij gequiest
lijt?

het is Van een mijsket Schoot,
hebt gij een chirurgen? (barbier)
ik bidde u mij er een te geven
(bestellen) die zeer bequaem
is.

Wilt gij een hollander of een
frans man?

ik hebbe liever een frans man;
Want ik spreek geen hollan-
sch.

gij hebt gelijk.

kent gij er een?

ik ken er een, die zeer geoeffent
is.

hoe noemt gij hem?

hij heet mons^r: karrion.

is hij het? (is het die)?

ja, mijn heer, het is de selve.

ik wist niet, dat hij hier was.

ik ken hem wel, hij was chirur,
gijn Van den Koning Van

Frankrijk.

is hij hier bekend?

ja, mijn heer, hij is de chirurgen
Van den ambassadeur Van -

Vrankrijk.

Waer woont hij?

hij woont in de markt straat.

Waer omtrent?

in de poorte bij het gulden Vlies.

ik bidde u te senden om hem te halen.

ik ga er selve.

gij zijt seer verplightende.

ik wilde dat ik u dienen konde.

gij verplicht mij ten hoogsten.

(seer veel.)

59 Samen Sprack.

Fusschen een edelman
en zijn tael meester.

Wanneer sult gij van hier ver-
trecken?

ik weet het zelfs niet.

ik geloof dat het op het eynde
van j'ij sal zijn.

Wanneer sult gij weder in de
stad komen?

Wij sullen op St: michiels dag
weder komen.

woont gij verre van den hage?

dertig mijlen van hier.

op wat wijze sult gij reysen?

Wij zullen met de carosse gaen.

Lijt gij dichte bij de See?

Wij Lijn er maar ses mijlen Van.
is het een land, dat goed ter ja,
cht is?

het schoonste Van Nederland.

hebt gij daer een schoon hujs?

Seer groot en seer schoon.

hebt gij Wel Visch in u'w land?

Wij hebben er Van alle soorten.

hebt gij een Warande?

Wij hebben er geen.

houd gij Veel Van het land?

ik ben daer Des Somers gaerne.

houd gij meer Van de Stad?

ja, in des Wonder.

hebt gij Veel Wild in u'w land?

ja, mijn heer.

gaet gij ter yacht?

ik ga'er alle dagen.

Dood gij het (Vangt gij) Wild?

Som Wijlen.

Verveel ik u niet?

gantsch niet.

Wanneer sal ik Weder hier komen?

als het u sal gelieven

60 Samen Sprak.

Frischen twee Dames of

metrois'nen.

mevrouw, is een Dienaresse.
mevrouw ik ben de iuwe.
is dat mijn heer is een soon?
ja, mevrouw, hij is een Dienaar.
is dat mejuffrouw is een nichte?
ja, mevrouw, zij is een Dienaresse.
mevrouw, zoals ik daar zien
door de chancery lane pas,
leerde, heb ik op een deur
geschreven gezien de academie,
Wat wil men daerdoor zeggen?
dat is een huis, al waer men al,
verhande slag van oefeningen
(exercitien) leert, te weten
aan de edellieden alle die geene

, die haer noodig sijn, gelijk
als te paerde rijden, Schermen,
dansen, de talen spreken,
de wis konste (mathematica)
muisje, op instrumenten spe-
len, &c.
dat is seer gemakelijck, ik geloof
dat de juffrouwen in het bij,
sonder leeren, en niet met haer.
dat is waer, mevrouw, zij hebben
haer vertrek, en de mans
het hare mede.
Wat leeren zij?
zij leeren alle de oefeningen,
die haer seke (kinnen, geslagte)

eijgen Sijn, als Danffen, fran,
coijfeh Spreken, fchilderen,
op de gütarre fpielen, de
luyte Slaen, Singen, Schrij
ven, Schoon naeld Werk ma
ken, en alles wat haer Vol,
maekt kan maken.

ik ben Wel blijde dat ik dat weete,
ik Sal daer mijn foon en
mijne nigte fenden, Keele
luyden fullen ten hoogfte
Verheigt. Sijn foodanigen
gelegentheid te vinden.
Wilt zij de goedheid hebben van
daer morgen met mij te gaen?

mevrouwe, dat fal van goeder
herten Sijn.

op Wat i'ier fullen Wij er gaen?
nade middag, foo het is gelieft.
Waer fullen Wij malkanderen
vinden?

Daer zij Sult Willen.

Komt hier, of ik fal tot u Went
gaen.

Dat is gedaen. (besloten.)

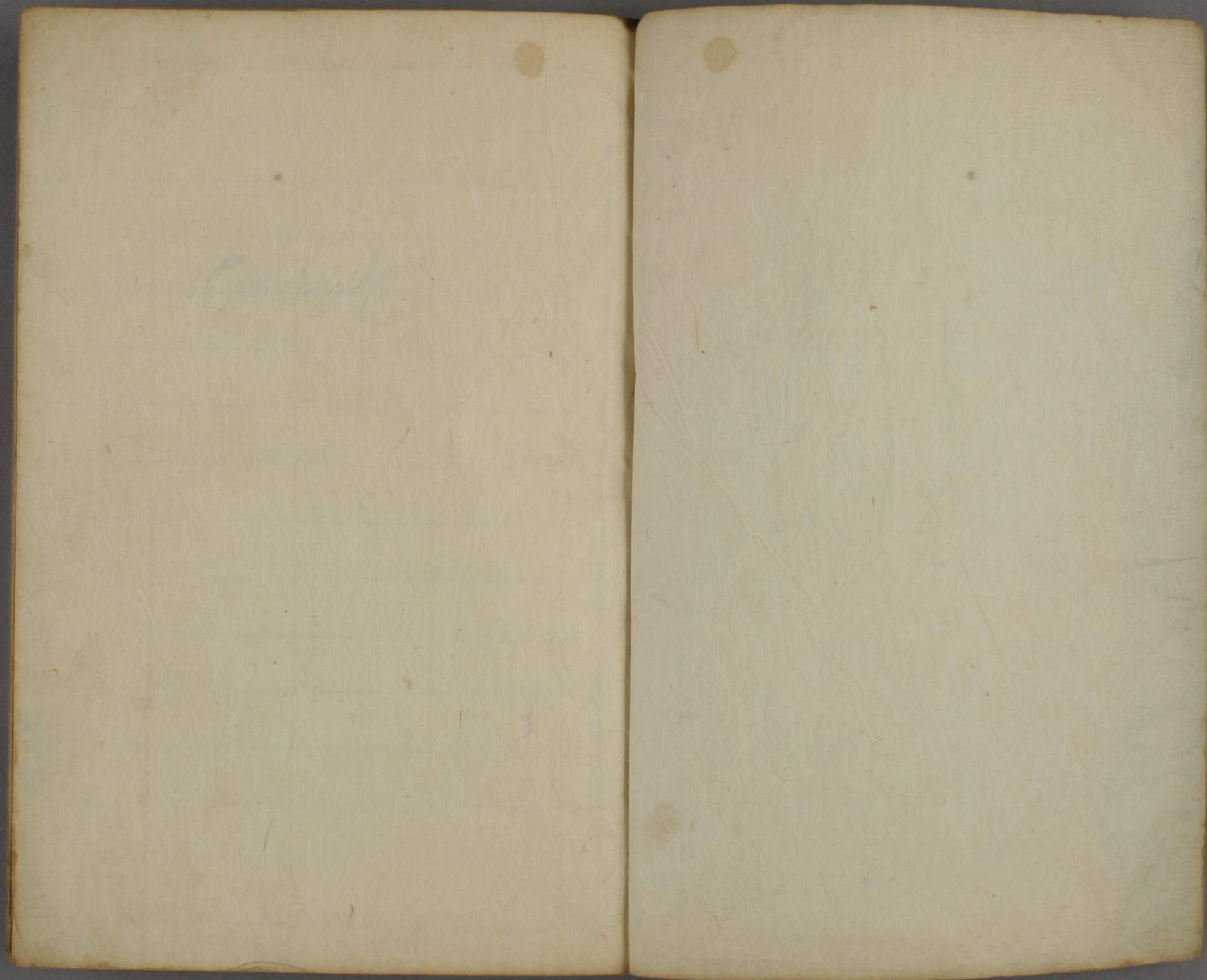
hoe heet de meester Van de aca,
Demie?

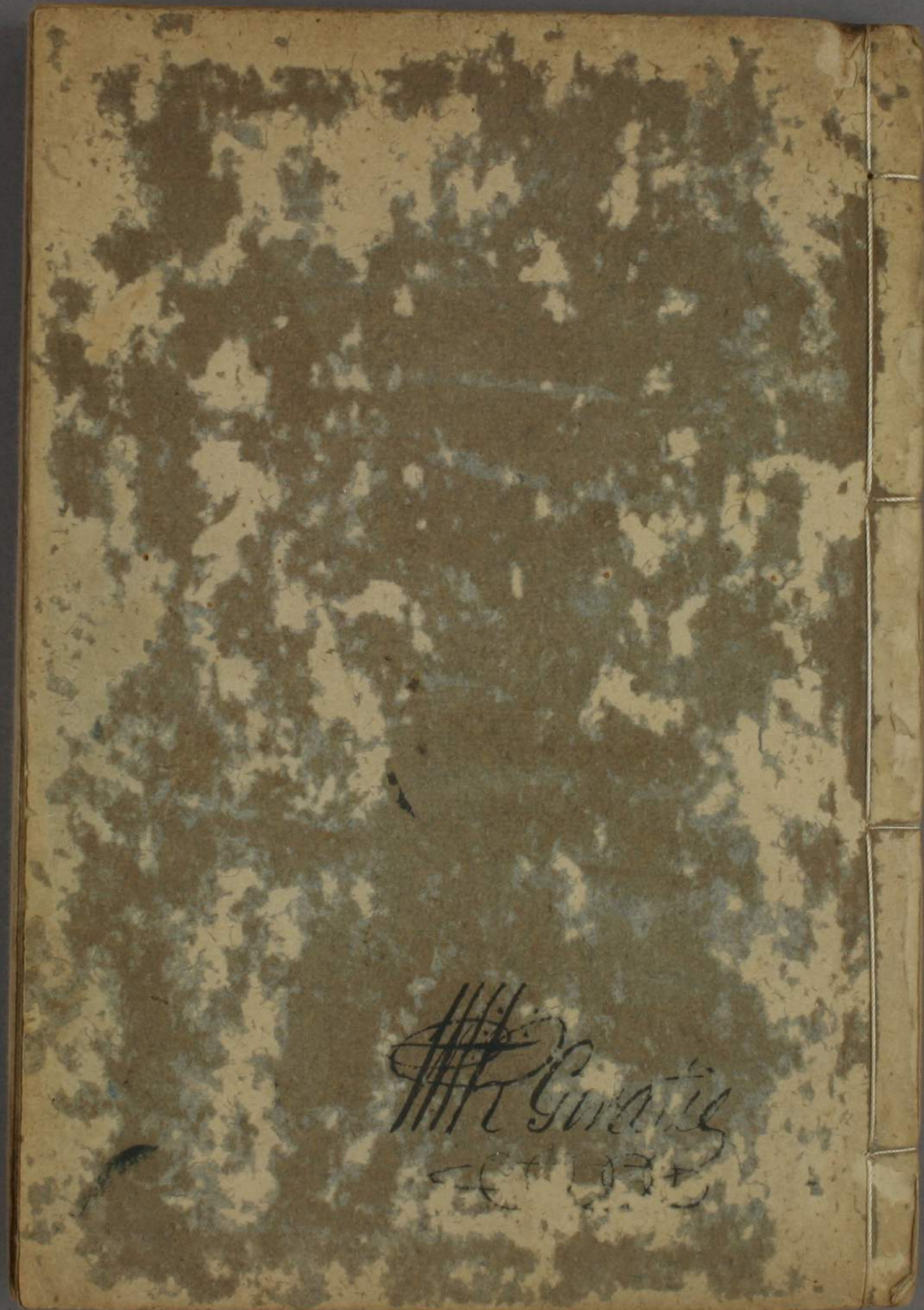
hij heet mons^r. banister.

Vael Wel, u' Dienareffe.

ik ben de uwe.

Eijnderijk.

H. G. G. G.
1735